

Dzisiejszy numer kosztuje jak zwykle 20 gr.

Nal. poczt. opł. rycz.

Numer zawiera 14 stron druku.

Wydanie: F

Cena numeru w Krakowie: **20 gr.**
na prowincji:

PRENUMERATA WYNOŚI
W Krakowie bez odnośnika zł. 8-
W Krakowie z odnośnikiem zł. 8-40
Na prowincji . . . . . zł. 8-40
Za granicą . . . . . zł. 10-

ILUSTROWANY KURIER CODZIENNY

Rekopisów nie zwraca się. Założyciel i Naczelny Redaktor: **Marian Dąbrowski**. Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od 1-2 pop.
Telefony 1196 8343 4450. Dla reklam oddzielnym Redakcji 222. **Kraków, ul. Basztowa L. 18.** Konto oszczęd. Nr. 146 725 Wzrostawał 400,200 (Kraków). Konto bieżące: Dom Bankowy A Holzer Kraków

Oddziały: w WARSZAWIE, ulica Nowogrodzka 26, telefon Nr. 234-65 i 70-21 — w POZNANIU, ulica Gwarna 14, telefon Nr. 17-22, w KATOWICACH, ulica Teatralna 8, telefon Nr. 23-78 — we LWOWIE, ulica Legionów 1, telefon 49-58, administracji telefon 7-97.

Rok XVII.

Kraków, środa 22 września 1926.

Nr. 261.

Niezwykły gość w Polsce.

Ag. F. H. „Świątowida”.

Zdjęcie na płycie kraj. „Alfa”.

W dniu 18 września b. r. przybył do Warszawy Hindus, angielski, Nelson Sun John, głoszący zasady ogólnej miłości i braterstwa wazochłudzkiego. Egzotyczny gość wywołuje w Warszawie latwo zrozumiałą sensację.

Originalne włoskie skrzypce

zbudowane przez mistrza Giovanni Paolo Maggini, najslawniejszego budowniczego skrzypiec z XIV w., sprzedam tylko za cenę wyjątkowo niską. Oferty do „Par”, Poznań, Alje Marcinkowskiego 11 pod Nr 55.46. 1068k

J. M. BAZEWCZA, Warszawa, Warecka 10

ATLASZY: histor. Star., Średn., Nowoż. po zł. 3. hst. POLSKI zł. 3. geogr. kr. EUROPEY z op. zł. 4.
MOPY, POLSKI w gr. ob. duża zł. 9, mała zł. 2. NLSKI w 3 zabor. hst. b. duża zł. 12, ma. zł. 3. EUROPEY ze stat. i god. b. duża zł. 16, ma. zł. 11. Wsk. Dż. Dż. zł. 7. O. poszcz. Cz. Świata po zł. 1. Zgnać we wszystkich księgarniach.

na wieczorowy półroczny i roczny
WPISY KURS BUCHALTERJI
w szkole 459g
K. ZIMOWSKIEGO
Kraków, Rynek 13, III p., od 10-1.

SKRZYNIĘ, JAJÓWKI
wszelkiego rodzaju na żądanie heblowane
— dostarcza na dogodnych warunkach —
Löw, Holländer i Ska
Tartaki parowe i Fabryka obróbki drzewa
Krzyż-Tarnów. 1058 k

RESTAURACJA POWSZECHNA
w Krakowie — ulica Karmelicka L. 16
(róg ulicy Garbarskiej) — wydzaje
znakomite obiady z 3-ch dań po
zł. 1'20'— i kolacje a la carte.
Kuchnia prowadzona pod fachowem kierownictwem
p. Franciszka Kotulskiego, otępielnego współpracownika
Ylcearni Ryzjollonaj. — Bułec. zapo-
brany w kórowa goraco i zimne zakąski. Piwo
oryginal. otocznakie. Specjalność firmy wędliny
Tuchowakie. 1064k

NAJLEPSZE
MASZYNY DO RACHOWANIA
dostarcza najtaniej 1002k
„ROYAL”, Kraków, Florjańska 49. Tel. 1577.

W obronie interesów państwa i czci osobistej.

Miażdżąca odpowiedź pos. Byrki na list otwarty p. Władysława Grabskiego.

Kraków, 21 września.

W niedzielę wieczorem wręczył pos. Władysław Byrka p. marszałkowi Sejmu memoriał, będący druzgocą odpowiedzią na oświadczenie następującego listu otwartego p. premiera i ministra skarbu Władysława Grabskiego w sprawie pożyczki

Dillonowskiej i wydzierżawienia monopolu zapalczanego lubstowi amerykańsko-szwedzkiemu, na warunkach niesłychanie dla państwa niekorzystnych. Dokument ten, oświadczenia jaskrawo „metody rządzenia” p. Grabskiego brzmi następująco:

równoczesnego kupna długiego baloga i konia kupił bardzo korzystnie, bo tylko za 5 złotych, za balog jednak zapłacił 500. Tę naiwną bajeczkę wcielił w życie p. minister skarbu Grabski przy pomocy owej bajecznej zapalczanej transakcji.

Korzyść skarbu czy zagranicznej spółki?

Walka komisji sejmowej z min. skarbu.

„Już na początku — pisze pos. Byrka — obrad komisyjnych nad projektem ustawy o monopolu zapalczanym zarysowała się jasno duża życiowość ministerstwa skarbu w stosunku do szwedzkiego trustu, który był presumpcyjnym dzierżawcą monopolu, a w dalszym ciągu obrad wytworzyła się tego rodzaju nienaturalna sytuacja, że cały ciężar obrony interesów publicznych oraz interesu skarbu państwa spadł na członków komisji. Doszło do tego, że przeciw energicznej obronie zastępcy ministerstwa komisja większością głosów uchwaliła na mój wniosek postanowienie, iż: „cena zapalek nie może być podwyższoną”; postanowienie to uległo zmianie dopiero na posiedzeniu Sejmu. Również na mój wniosek komisja bardzo znaczną większością głosów uchwaliła, że dzierżawca winien płacić skarbowi państwa tytułem czynszu przynajmniej 5 milionów zł. rocznie, podczas gdy zastępca

ministerstwa w sposób bardzo stanowczy upierał się przy proponowanej przez rząd skromniejszej kwocie 4 milionów zł. W ten sposób uratowano dla skarbu państwa 20 milionów zł. w slocie, a stało się to nie bez ościsłej i przykrej walki z ministerstwem skarbu.

O innych niemniej ważnych poprawkach proponowanej przez rząd ustawy nie wspominał, gdyż już wyżej przytoczone — zresztą znane — fakty dowodzą dostatecznie, że:

1) w komisji skarbowej — co na jej dobro należy zapisać — nie byłem tak bardzo osobobniwy, jak mylnie twierdzi p. Grabski i że

2) opozycja moja w tym wypadku była nawiązką rzeczową i wysłała skarbowi państwa na korzyść, wobec której osobiste zmartwienie p. ministra skarbu Grabskiego musiało ustąpić na plan dalszy”.

Akt urzędowy to nie prywatna korespondencja.

Referent sejmowy musi rozporządzić całym materiałem w danej sprawie.

W tym stanie rzeczy miałem oczywiście, jako referent sejmowy, traktować projekt ustawy pożyczkowej w ściślejszej łączności z umową dzierżawczą. Miałem też niewątpliwie nietylko prawo ale i obowiązek dotyczący materiału możliwie dokładnie zebrać i w tym celu zwrócić się do właściwych władz o wszelkie wyjaśnienia, które (ja, a nie ktokolwiek inny) uznaję za potrzebne, zaś władze te miały obowiązek żądanych wyjaśnień mi dostarczyć. Nic innego i w niniejszym wypadku nie zasło. Zarówno ministerstwo skarbu, jak i Najwyższa Izba Kontroli dostarczyły mi tych materiałów — zgodnie z utartą praktyką, w krótkiej drodze, oczywiście nie jako Władysławowi Byrcie, a nawet nie jako posłowi, lecz jako posłowi i referentowi sejmowemu, a to w celu spełnienia publicznego, przez prawo i wolę Sejmu słuconego obowiązku. Mamy więc tu do czynienia nie z prywatną korespondencją — jak mylnie twierdzi p. Grabski — lecz z aktem o charakterze par excellence publicznym i urzędowym. Lecz gdyby ktoś przecieżył na chwilę nawet zechciał zejść na płaszczyznę argumentacji p. Grabskiego, to i wówczas nie mógłby uczynić referentowi sejmowemu zarzutu z posługiwania się materiałami, które w drodze prywatnej korespondencji otrzymał. Zresztą może nawet i p. Grabski nie występowałby z takim zarzutem, gdyby właśnie te materiały nie były dla niego osobiste niemile.

Ministerstwo skarbu chciało iść na rękę trustowi.

Przechodząc do obrad komisji budżetowej, chcąc jako moment interesujący podnieść, że zastępcy ministerstwa skarbu nie umieli dokładnie wyjaśnić powodów tych postanowień projektu ustawy pożyczkowej, które na niekorzyść skarbu poprawiają sytuację spółki i oświadczyli jedynie ogólnikowo, że spółka, wpłacisz walutę pożyczkowo na dług przed ustawowem uchwaleniem pożyczki, rzekomo tak przyzwolicie w stosunku do skarbu państwa się zachowała, iż należałoby jej pójść na rękę. Komisja budżetowa jednak przekonania tego nie nabrała, lecz w dwukrotnych obradach, t. j. w obu czytaniach projekt rządowy jednomyślnie odrzuciła, przyjmując równocześnie wszystkie moje wnioski, które uszły z projektu ustawy wszystkie treścią umowy ściśle nie uzasadnione koncesje na rzecz spółki.

Co miłe krajowi — niemile ministrowi.

Powyżej przytoczone fakty bynajmniej nie wyczerpują tematu monopolu i pożyczki sądzę jednak, że wystarczają zupełnie, by udowodnić:

1) że miałem dostateczne podstawy, by do tego, tragicznie-smutnego dzieła p. Grabskiego odnosić się z należąca mu nienalnością;

2) że postępowanie moje, jako referenta komisji było poprawne i ściśle rzeczowe, zaś p. Grabski przedewszystkiem sam sobie ma do zawdzięczenia, jeżeli wobec argumentów faktu jego osoba jako ministra skarbu okazała się w male poohlebne oświeceniu; wreszcie

3) że p. Grabski przedstawia w swym liście otwartym sprawę monopolu i pożyczki jak również sprawę mojej roli jako referenta w sposób wykrętny i niezgodny z prawdą.

Akta i dokumenty mają głos.

Co się tyczy obrad na plenum Sejmu, to byłem jako referent obowiązany przedłożyć Sejmowi o ile możności cały materiał, na którym swoje uchwały oparła komisja. W sprawozdaniu więc zestawilem najściślej rzeczowo odpisy odpowiednich aktów i dokumentów, ograniczając własne krytyczne uwagi naprawdę do minimum. Podniosłem też wyraźnie, że na pismo Najwyższej Izby Kontroli jeszcze ministerstwo skarbu odpowiedzi nie udzieliło, a z trybunu sejmowej przemawiając, wyraźnie zaznaczyłem, że wstrzymuję się od krytyki osobistej i ograniczyłem się do powołania się na pisemne sprawozdanie. Okoliczność zaś, że dokumenty w tem sprawozdaniu wydrukowane wystawiają p. ministrowi Grabskiemu ujemne świadectwo, nie mogłaby

Tajemnica dzungli pożyczkowo-zapalczanej

Jak projekt p. Grabskiego poprawiał pierwotną umowę?

Ustawa o monopolu zapalczanym nie zawiera żadnych upoważnień pożyczkowych, a jeżeli p. Grabski twierdzi, jakoby upoważnienia takie wynikały z przebiegu dyskusji sejmowej w związku z konferencją z przedstawicielami klubów, to wpada w sprzeczność z sobą samym, boć przecież nikt inny tylko p. minister skarbu Grabski dnia 30 października 1925 wniósł do Sejmu projekt ustawy, w którym żąda upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki, był więc wówczas najwidoczniej tego zdania, iż upoważnienie takie w czasie gdy pożyczkę zaciągnął, nie istniało.

Rozpatrując ten projekt (druk sejmowy Nr. 2168) nie mogłem nie zauważyć, że między projektem a umową dzierżawczą z dnia 19 września 1925 istnieją ważne rozbieżności, które w oczywisty, a postanowieniem umowy wcale nie usprawiedliwiony sposób, sąsłę korzyści przechylają na stronę spółki eksploatacyjnej.

Spółka „krajowa” zmienia się na „zagraniczną”.

Może wystarczyć, jeżeli tylko niektóre szczegóły tu podnieść. Wedle umowy udzieliła pożyczki i w całości ją tu w kraju wpłaciła spółka „krajowa” (w rozumieniu art. 13 p. 3 ustawy o monopolu), podczas gdy projekt mówi o po-

życzce „zagranicznej”, zaś dla udokumentowania jej zagranicznego charakteru cytuje w motywach nie umowę definitywną, zawartą 19-go września 1925 ze spółką krajową, lecz umowę przedwstępną, zawartą 23 lipca 1925 z Towarzystwem szwedzko-amerykańskiem „International Match Corporation”.

„Z oczywistą szkodą dla kredytu państwa”

W związku z tem należy podnieść, że podczas gdy umowa o pożyczkę ze względu na treść postanowień co do terminów spłaty i bardzo znacznej wysokości odsetków obligacji skarbowych (bonów), nie otwiera spółce możliwości lokowania tych obligacji na rynkach pieniężnych, to projekt ustawy wyraźnie dopuszcza z oczywistą szkodą dla kredytu państwa wypuszczenie obligacji, przeznaczonych do obrotu, a nawet wprost upoważnia ministra skarbu do poczynienia ułatwień, potrzebnych do wprowadzenia ich na giełdy krajowe i zagraniczne. Również nie jest obcym, że jakby dla przypieczerbowania wielkiej szkodliwości, czy też może wdzięczności usanowanego tą pożyczką (i) skarbu państwa projekt rządowy proponuje zwolnienie obligacji pożyczkowych od podatku od kapitałów i rent.

Chuda szkapa i długi bat p. Grabskiego

czyli

nierozzerwany związek korzystnej pożyczki i skandalicznej dzierżawy.

P. Grabski mówi, że pożyczkę zaciągnął „na deekonalnych warunkach”, zapomina jednak, że przy ocenie dobroci pożyczki nie wolno przeczyć, iż

pożyczka ta związana jest najściślej z dzierżawą monopolu, a warunki dzierżawy są bezprzykładnie niekorzystne.

Jeżeli więc obecny minister skarbu p. Klarnet rzeczywiście — jak pisze p. Grabski — stwierdził, że „pożyczka” sama „jest korzystną”, to p. Klarnet ma rację. Pożyczka sama jest nawet bardzo korzystną (7 proc. al pari), niekorzystną i rujnącą dla nas jest tylko umowa dzierżawna, a także p. Klarnet stwierdził, mianowicie jako ówczesny minister przemysłu i handlu w swoim liście do ówczesnego ministra skarbu p. Grabskiego z dnia 4 sierpnia 1925, L. 3640. I stała się naprawdę wielką szkodą, że p. Grab-

ski z krytycznych uwag p. Klarneta nie skorzystał. I dlatego właśnie korzystną jest pożyczka,

Posł dr. Władysław Byrka.

a dzierżawa nie — zupełnie jak w starej bajce, gdzie chłop nabył walego konia z warunkiem

TANCOŃ NOWOCZESNYCH

wyucza w kompletach i oddzielnie

Konserwatorium taneczne

Kraków, Rynek 23. — Katowice Hotel „Wypoczynek”.

Dobór towarzyszywa. 1064 k

Naukę prowadzą pierwszorzędne sily fachowe. Wpisy od godz. 11 i 11 15-7.

**Dla
dzieci i starców**

jest kawa ulubionym napojem!
Nie jest jednak tajemnicą,
że rzeczywiście dobrą kawę
przyrządzić można tylko z ma-
łym dodatkiem

„Prawdziwej Francka“
przymieszki do kawy.

Sliczną złotobrunatną barwę,
wyborny smak i pełny aromat
daje kawie tylko znana od
100 lat

„Prawdziwa
Francka“
przymieszka do kawy!

810 k

przecież usprawiedliwić zażalenia ich przed Sejmem.

Nie dla posady, lecz dla zasady.

Reasumując powyższe uwagi, muszę skonstatować, że chyba dość wyraźnie i jasno przedstawiłem te ściśle rzeczowe powody, dla których byłem obowiązany odnosić się bardzo krytycznie do zapaleczanych pomysłów p. Grabskiego, że więc

wobec tego mam prawo z całą stanowczością i należąco pogardą odeprzeć haniebny zarzut, jakoby p. Grabskiego zwalczał dlatego, że „nie dał mi posady, względnie posady w Zakładzie Kredytowym miast małopolskich pozabawił“.

Mam prawo uczynić to tem śmieiej, że o rzekomej „radzie“ p. prezesa Witosa, udzielonej p. Grabskiemu (jak twierdzi) w obecności pana marszałka dowiedziałem się dopiero z listu owarłego i że nigdy ani sam bezpośrednio, ani też w żaden inny sposób do p. Grabskiego z prośbą o posadę się nie zwracałem.

(—) Władysław Byrka.

Na marginesie.

**Biurokratyczne „oszczędności“ w wojsku
czyli
jak przenosi się oficerów, a jak
konie oficerskie?**

(xy.). Biurokracja, czy cywilna, czy wojskowa, chodzi jedną drogą — i sządzi się własnym, biurokratycznym rozumem o swoistej logice, który wysła się na zarządzania i praktyki, wywołujące nieraz u zwykłych śmiertelników niepomierne zdumienie.

Oto świeży kwiatek z niwy wojskowych „oszczędności“:

Ministerstwo spraw wojskowych wydało zarządzenie, aby nie przenosić z jednego pułku do drugiego na własne żądanie, na koszt skarbu, oficerów i podoficerów — i utrudniło przenoszenie ich ze względów służbowych. Wszystko to ze względów oszczędnościowych. Zarządzenie takie jest celowe i słusne.

Ale zarządzenie, stosowane przy ludziach, nie odnosi się do — koni.

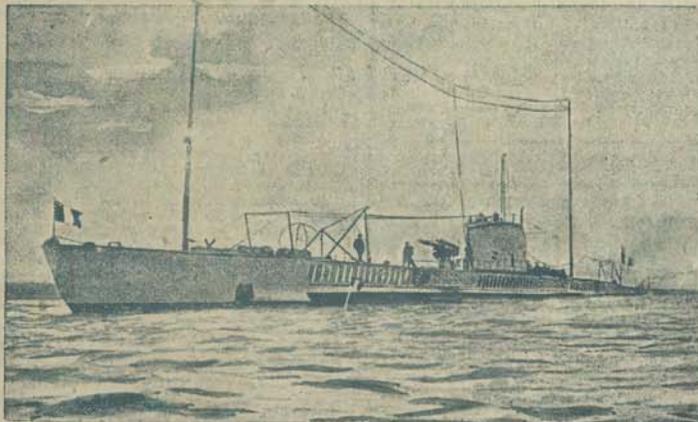
Jeśli bowiem zachodzi wypadek odkomenderowania oficera np. z Wilna do szkoły młodszych oficerów artylerji w Toruniu, lub szeregowca do szkoły podchorążych w Warszawie, to formacja jego musi wysłać mu kolejną konia (na przewóz 1 konia potrzeba użyć 1 wagonu krytego), który po ukończeniu kursu przez absolwenta, powraca znowu do formacji. Koszt przewozu 1 konia tam i z powrotem przewyższa wartość samego konia. Niekiedy kilkakrotnie. Również przy przeniesieniach oficerów do innych garnizonów, przenosi się ich konie. Przenoszeń takich i odkomenderowań w armji bywa wiele set. Licząc koszt każdorazowego przewozu konia średnio na 400 zł., jaka to da pokazać sume nieporównywalnych wydatków! Czyż w Toruniu lub Warszawie nie ma koni?

Zarządzenie to jest tem dziwniejsze, że ministerstwo zakazało w latach 1925 i 1926 urządzania zawodów konnych tam, gdzie dla urzędzenia ich trzeba byłoby przewozić konie koleją.

Tak oto rozum biurokratyczny pojmuje oszczędność. Nie wolno przenosić ludzi, ale wolno przewozić konie, których przewóz kosztuje więcej od przewozu ludzi.

4 konie białe — testycał

Francuska eskadra morska w Gdyni.

Jak donieśliśmy, w tych dniach bawiła w Zatoce Gdynińskiej eskadra francuska, złożona z kilku jednostek bojowych. Fotografia nasza przedstawia francuską łódź podwodną.

Rozbudowa polskiego Locarna.

Na marginesie traktatu przyjaźni między Jugosławią a Polską.

Epoków, 21 września.
(xy) Uroczyste podpisanie w Genewie paktu przyjaźni, arbitrażu i współpracy między Polską a Jugosławią, stanowiąc dalszy krok na drodze do stabilizacji i gospodarczej odnowy Europy, uzupełniło nowym ogniwem łańcuch sojuszy i traktatów, które Polska normaluje swoje stosunki z państwami środkowej Europy.

Nie należąc do Małej Entente'y, która utworzona została dla specjalnych celów, nie mając żadnych realnych powodów do awersji do niej, ale utrzymując z nią zawsze dobre stosunki i współdziałając z nią na terenie Ligi Narodów, Polska z wszystkimi trzema państwami do Małej Entente'y należącymi, związała się już osobnymi paktami; już w marcu 1921 roku Polska zawarła umowę sojuszniczą z Rumunią, która to umowa po pięciu latach została rozwinięta w traktat gwarancyjny, obowiązujący na dalsze pięć lat, a podpisany (wraz z konwencją wojskową) w Bukareszcie w dniu 26 marca b. r.; stosunki z Czechosłowacją, coraz naprężone, zostały wreszcie także pomyślnie unormowane, a w dniu 12 kwietnia w Pradze, z okazji przyjazdu ministra Skrzyńskiego, nastąpiła wymiana dokumentów ratyfikacyjnych traktatów arbitrażowego i likwidacyjnego między Czechosłowacją a Polską, uprzednio zaś zawarty traktat handlowy polsko-czeski wszedł również w tym czasie w życie; wreszcie onegdaj w Genewie ministrowie Ninczicz i Zaleski podpisali traktat przyjaźni między Jugosławią a Polską, tymczasem w ramy formalnych prawnych postanowień aerdeczne stosunki, łączące oba państwa już od roku 1919.

Wszystkie powyższe traktaty są ściśle związane ze statutem Ligi Narodów i urzeczywistniają intencje paktów locarneskich, rozstrzegając ich zasady i metody działania. Wszystkie te traktaty odpowiadają powszechnym tendencjom do stabilizacji i pacyfikacji środkowej Europy.

Będąc kluczem sklepienia środkowo-europejskiego, Polska ma najwyższy interes w umocnieniu gwarancji pokoju powszechnego w ramach paktu Ligi Narodów, wszystkie zawarte traktaty służą temu celowi.

Tylko jeszcze nasza polityka wschodnia nie oształa, nie z naszej winy, wprowadzona na tory normalne. Wprawdzie Sowjety uczynili Polsce propozycję paktu neutralności i nieagresji, ale postępowanie Rosji nie świadczy, jakoby istotnie istniała w Petersburgu chęć porozumienia się z Polską i wejścia na drogę normalnego sąsiedzkiego pożycia, a propozycja sowiewska wygląda na manewr. Jednak spodziewać się należy zblżenia się; i obecnie, po dokonaniu unormowania stosunków w Środkowej Europie, Polska może tem spokojniej przystąpić do badania sprawy ukazałowania naszego gospodarczego i politycznego stosunku do Rosji, sprawy, która przy dobrej woli i rzetelności po stronie Sowietów, mogłaby rychło pomyślny wziąć obrót.

**Wnet na ustach wszystkich
1072k Będą tylko trzy słowa:
Golgota serca żydowskiego.**

Dr. med. Aurelja Sikorska
specjalistka chorób nerwowych
powróciła i ordynuje
od godz. 6 do 7 wiecz. ul. Kościuszki 21.

**28.000 metr. kwad. parcel budowlanych
jest do sprzedania**

częściowo i jeden blok 30 parcel razem, w sąsiedztwie i najbliższej dzielnicy Wielkiego Krakowa na Kreszmitkach.
M. DOBROWOLSKI, PIŁAC LASOTY 5. KRAKÓW XXII
Reflektanci mogą zapoznać się i udzielić wszelkich wyjaśnień, gdyż drugiego ogłoszenia nie będzie.

KAŻDY
może się
wzbogacić

kupując los 1-ej klasy Państw. Loterii Klasowej w największej i najszczęśliwszej kolekturze w kraju

„NADZIEJA“
Lwów, Sykstuska 6.
Na 80.000 losów przypada 40.000 wygranych — przeło

musi co drugi los wygrać

Główna wygrana 100% Pół miliona zł.

Ponadto wygrane po: 300.000, 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 25.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 3000 itd.

Opólna suma wygranych 12 milionów 180 tys. zł. Setkom ludzi przynosi Loteria Państwowa rok rocznie bogactwo i dobrobyt. Naszej kolekturze sprzyja stałe nadzwyczajne szczęście.

Ciągnięcie 1. klasy 14 i 18 października b. r. CENY LOSÓW: ćwiartka zł 10[—], półorka zł 20[—], cały los zł 40[—].

Polecamy zamówić natychmiast. — Na zamówienia wysyłamy losy oryginalne odwrotną pocztą, załączając dermo plan gry i nasz blankiet PKO. na bezpłatną przesyłkę należytą.

W tem miejscu wysyłać i przelać nam wypełnione w liście.

KARTA ZAMÓWIEŃ.
Do „NADZIEJI“ Lwów, ul. Sykstuska 6 K. C. Niniejszem zamawiam do 1. klasy Państwowej Loterii Klasowej: . . . . . losów całych po 40 zł, ... półówek po 20 zł, ... ćwiartek po 10 zł Należność złotych . . . . . otrzymaną po otrzymaniu losów blankietem P. K. O. przez firmę razem z losami przesłanym.

Imię i nazwisko: . . . . .
Blizszy adres: . . . . .

DO RANNEJ LUB WIECZORNEJ
TUALETY
ELEGANCKIE DAMY

Pepe
JEST NIEZBĘDNY
PARFUMERIE ORIENT
VARSOVIE

PIANISTKA 435 g ZOFJA MOLICKA
przyjmuje wpisy na lekcje między godz. 3 a 6-tą popoł. przy ul. Gayetaj (przecznica Krupniczej) 1. 15. I. p.

Dr. Malwina Krengłówna
powróciła i ordynuje w chorobach skórnych, wenerycznych i kobiecych od 3-5 popołudniu ul. Starowińska 41. 1006 k

Wieczorny Kurs Handlowy dla dorosłych
(spółrozny) otwarty będzie w Szkole Ekonomii-Handlowej w Krakowie (Kąpczyńska 3) z dniami 1. X. 1936. — Informacje i wpisy od 17. IX. 1936 coodzielnie między 6-7 godz. wiecz. w Salu Konferencyjnej L. Piotro. 466g

Podziękowanie.
Wszystkim, którzy okazali nam współczucie i oddali ostatnią przysługę nieodżałowanej pamięci mężowi i ojcu naszemu śp. Tadeuszowi Stasińskiemu, a w szczególności przewielbionemu i przeżaczonemu Ks. Kanonikowi Masnemu wraz z Duchowieństwem, JWPanu Prezydentowi Rollem, JWPanom Dyr. Dydyńskiemu i Witkowiakowi, JWPanom Naczelnikom Madyjskiemu i Welwirowskiemu, Kolegom, Znajomym. Przyjacielom Zmarłego i PT. pobożnej publiczności, składamy z głębi serca najszersze pozdrowienia. 490 g Zena i syna.

Kino Wanda Dziś nieodwołalnie ostatni dzień monumentalnego filmu p. l. „**KRWAWY KAPITAN BLOOD**“
Kino Wanda Jutro premiera potrójnego programu 1070k humoru i śmiechu **BUSTER KEATON — Constanca Tallmadge i Douglas Fairbanks.**

Jak syn Dostojewskiego umarł z głodu?
Tragiczne losy potomków wielkich rosyjskich pisarzy.

Kraków, 21 września.
(—). Niedawno pisano doniosły o oplakanej sytuacji materialnej, w jakiej znajduje się prawnik Puszkina. Obecnie w jednej z rosyjskich gazet naoczny świadek opowiada o nieznanym dotychczas szczegółach smutnego losu syna Dostojewskiego. Młody Dostojewski, który nosił tak jak ojciec imię Teodor, zmarł z nędzy i głodu. W 1918 r., wśród największych trudności, udało mu się przedostać do Krymu, gdzie matka jego leżała umierająca. Po śmierci matki młody Dostojewski dostał się do niewoli krasnogwardzieców, którzy wówczas pokonali ostatnich rozbitków z armji Wrangla. Dostojewskiego wraz z innymi jeńcami przewieziono do Symfjropola. Komisarz czereszczajski podchmielony, zaczął przestępcanie:
— Jak się tutaj dostałeś?
— Byłem przy łóżu mojej umierającej matki.
— Co, matko! Sam wyglądasz na dziecka, a opowiadasz, że masz jeszcze matkę. Natychmiast rozstrzelaj! — rozkazał komisarz.
Dwaj żołnierze pochwylił Dostojewskiego i chcie-

li go wyprowadzić. Wówczas nieszczeniwy zawołał:
— A lajdacy, to ojcu mojemu stawiacie pomnik w Moskwie, a mnie chociaż rozstrzelaj!
Komisarz zmieształ się i spytał?
— Co ty tam opowiadasz?! A kto jest twoim ojcem?
— Nazywam się Dostojewski.
— Dostojewski? Nikogo takiego nie znam.
W tej samej chwili ktoś z obecnych urzędników szepnął komisarzowi parę słów do ucha. Komisarz popatrzył na Dostojewskiego przez chwilę zdziwiony, a potem z widoczną niechęcią zawołał:
— Wynos się do diabła, pokój cały!
Dostojewski powrócił do Moskwy, i prowadził tam nędzny żywot. Brakowało mu środków pieniężnych, a pracy nie mógł dostać. Wszystkie ustalenia jego przyjaciół, aby mu pomóc, rozbiły się o twarde warunki życia. Kiedy wreszcie udało się wyjednać dla Dostojewskiego rządowe wsparcie, było to już zapóźno. Dostojewski, zanim otrzymał ratę renty w kwocie 23 rubli, już nie żył. Przed śmiercią swoją literalnie przymierał głodem.

Siostrzenica króla Alfonsa i spekulant z Chicago.
Osobliwa afera księżniczki Marii Burbońskiej.

Londyn, 18 września.
Chicagowie kocha handlowe zajmują się obecnie osobliwą aferą, której bohaterką jest hiszpańska księżna Maria de Bourbon. Mianowicie oskarżają ją o to, że jest handlowym szpiegiem szwedzko-amerykańskich spekulantów.
Przed niedawnym czasem cały szereg wybitnych osobistości z handlowych i przemysłowych kół w Chicago, jak również redakcje tamtejszych dzienników, otrzymały listy na maszynie anonimowy z oznajmieniem, że księżniczka Maria de Bourbon, siostrzenica króla hiszpańskiego, posiadała w służbie małżonków Dalberg, którzy używają jej jako szpiega dla hiszpańskich interesów politycznych i towarzyskich. Towarzystwo, które przesłało podob-

ny, jest godne pogardy. Nie należy się temu właściwie dziwić, ponieważ dyktowano kółka chińskie rekrutują się z dawnych przeczek i czeladników rzeźniczych. Właśnie anonimowy autor listów oświadcza, że ciekawcy, czy Dalbergowie będą mieli dosyć odwagi, aby wykonać swój najnowszy plan, to znaczy wysłać hiszpańską księżniczkę — na Florydę do swoich posiadłości i tam poświęcić kościół, aby w ten sposób podnieść wartość gruntów, na których spekulują.
Policja wszczęła śledztwo i poszukuje autora tych anonimów. Dalberg oświadczył, że wszystkie te oskarżenia są fałszywe, a Maria de Bourbon w Hiszpanii nie pojedzie na Florydę, lecz powróci do Hiszpanji.

Adwokat Rychlewski
powrócił (Straszewskiego L. 26)

Prof. MARJA WERNICKA
przyjmuje wpisy 446 g
na komplety rytmiki Dalcroze'a
ul. Zwirzyńska 21, I. p. od 12—1 i 4—5.

Bezkonkurencyjny szlager sezonu,
film nad filmy — to 1073k
Golgota serca żydowskiego!

Co dzień niesie?

21 **Wtorek**
września **Małusza ap.**
Jr.-kat. 8 Wereszeń Rożdż. P. B.

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
5:10	17:30	12:20	4m	18:02	4 ^o 08

Marsz. Piłsudski nad Niemnem.

Odpoczynek Marszałka Piłsudskiego w Druskieniakach przypadł na koniec sezonu. Od 20-po zakład funkcjonuje tylko dla Marszałka, któremu zalecono kąpiele. Marszałek chciałby wystąpić w roli zwykłego kuracjusza, jednak nie bardzo mu się to udaje, mimo, że gości tu coraz mniej. Zawsze jednak zostało ich tyle, że gdzie się ruszy, biegna za nim naprzykrzeni wielbiciele.
Józef Piłsudski — jak donosi „Głos Prawdy“ — mieszka w zwyciężonej wsi i przeożąda się samotnie nad ulubionym Niemnem. Czasem odwiedza strażnicę. W pensjonatach rozbrzmiewają pogawarki o spotkaniach z Marszałkiem, o tu i ówdzie rzucanych mu kwiatkach, o tem, jak trzymał do chrztu

synka zdrojowego lekarza i innych równie wagi nowinach. Mnożono się kręgi przegodnych i zawodowych fotografów, którzy chwytają podobizny Marszałka. A on wciąż szuka samotnych ścieżek, gdzie mniej ciekawych, mniej ludzi.

Jen. Malczewski znajduje się już na wolnej stopie.

Część prasy warszawskiej zamieściła w sobotę wiadomość, że gen. Malczewski został uwolniony z więzienia. W przesiewieństwo do tego Ajensza Wschodnia w swym poniedziałkowym komunikacie porannym donosiła, że wprawdzie zapadła decyzja wyższych władz sądowno-wojskowych co do uwolnienia

General Malczewski.

nia gen. Malczewskiego, jednakowoż samo uwolnienie jeszcze nie nastąpiło, a dowódca obozu warownego w Wilnie gen. Pożarski nie otrzymał dotyczącego rozkazu.

Obecnie nasz korespondent wileński (Hr.) telefontuje, że gen. Malczewski został dopiero wczoraj, (a więc w niedzielę) wypuszczony z więzienia na Antokolu i zamieszkał w hotelu Georga. Przybyłym dziennikarzom odmówił udzielenia jakiegokolwiek informacji.

Projekt ustawy lotniczej.

Opracowaniem polskiej ustawy lotniczej, jak z Warszawy donoszą, zajęło się ministerstwo kolei. W najbliższym czasie przedłożona ona będzie do zatwierdzenia Radzie ministrów. — Projekt oparty jest na najlepszych wzorach francuskich i włoskich. Nowa ustawa zastrzega suwerenność władzom państwowym nad wszystkimi liniami lotniczymi w Polsce i powierza im szlakami podróży. Ustawa

Oszczędzaj już dziś!
byś mógł sobie i rodzinie kupić bilet na
Golgotę serca żydowskiego.

postanawia, że właścicielami linii komunikacyjnych powietrznych w Polsce mogą być tylko osoby fizyczne albo prawne, posiadające obywatelstwo polskie. Dowódcy statków powietrznych i piloti muszą mieć ukończonych 21 lat życia. Prawo zatwierdzania i projektowania budowy nowych lotnisk należy do ministerstwa kolei.

Art. 26 ustawy mówi o obowiązkowej kontroli stanu aparatów przed każdym lotem. W sprawie oszkaradów z wypadki albo katastrofy, ustawa stwierdza, że podróżni mogą podróżować liniami nadpowietrznymi wyłącznie na swoją odpowiedzialność i ryzyko.

Dziś przyleci eskadra lotnicza jugosłowiańska do Krakowa.

Z Warszawy donosi (Szcz): Dnia 22 bm. przybywa — jak wiadomo — do Warszawy eskadra lotników jugosłowiańskich, odbywających lot okrężny Jugosławia, Czecho-Słowacja, Polska, Rumunia, Turcja, Jugosławia. Dziś, we wtorek, około południa eskadra ma wylądować w Krakowie, a we środę koło południa ma wylądować w Warszawie. Cały lot ma trwać siedem dni.

Żądania urzędników państwowych.

Z Warszawy donosi (Szcz): W dniu wczorajszym obradował w Warszawie w pełni zarząd główny stowarzyszenia urzędników państwowych. W obradach wzięli także udział delegaci szeregu środowisk profesjonalnych, mianowicie z Krakowa, Wilna, Lublina, Łucka, Brześcia, Białegostoku, Kielc i Włocławka. W czasie obrad przyjęto jednomyślnie rezolucję, domagającą się podwyższenia opłaconia pracowników państwowych, które nie może być łączone z wynikami przeprowadzanej stale od szeregu lat reorganizacji administracji państwowej. Rezolucja domaga się podwyższenia podatków i opłat na rzecz państwa i energicznego ich ściągania. Ostatnia wreszcie rezolucja domaga się podjęcia energicznej walki z drożyzną.

Poświęcenie Domu Ludowego w Brodach pod Kalwarją.

W niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie „Domu Ludowego im. senatora Hammerlinga” w Brodach pod Kalwarją. Na uroczystość tę przybyło wiele wybitnych osobistości z całego kraju, wśród których zauważymy wielu polityków, posłów, przedstawicieli wojskowości, sfer oświatowych, bankowych i t. d.

Uroczystość rozpoczęła się o godz. 12 pochodem z pod pałacu pp. Hammerlingów pod Dom Ludowy. Na czele pochodu kroczyły dwie orkiestry, jedna wojskowa i jedna miejscowa, w których znalazły niesiono dwie chorągwie: polską i amerykańską. — Tymu, przybyło z dalekich nawet stron, zajęły cały plac przed domem, jak również i wypełniły dziedzińce domu. Po wjeździe przez architekta Hoffmanna kłęczący dom fundatorów tej placówki, sen. Hammerlingowi, ka. kanonik Nieć dokonał uroczystego poświęcenia, poczem w podniosłych słowach wskazał na poljotyczny czyn sen. Hammerlinga, który własnym sumptem ten dom postawił, dom, który ma służyć na pożytek miejscowej ludności. Następnie przemawiał pos. Masłanka, sen. wice-marszałek Bojko, sen. Kierczyński i przedstawiciel kuratorium krakowskiego Przemyski.

Po uroczystościach odbyło się przyjęcie w pałacu pp. Hammerlingów, na którym wygłoszono wiele toastów.

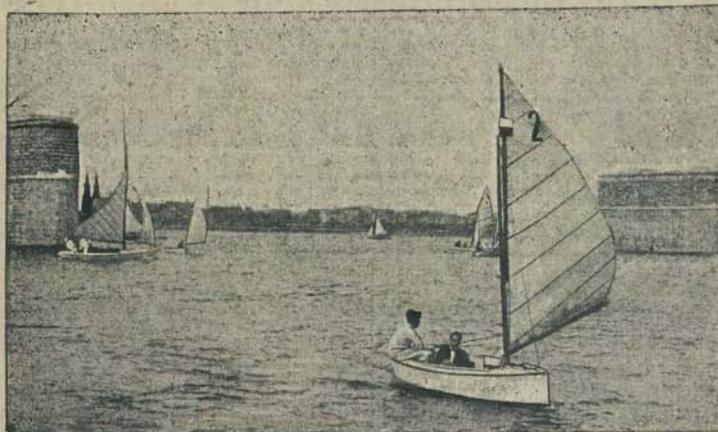
Dom Ludowy, wzniesiony przez sen. Hammerlinga, przedstawia się niezwykle imponująco, składa on się z bardzo wielu ubikacji, w których znalazły pomieszczenie urząd gminny, szkoła Kółka rolniczo-gospodarcze, biblioteka, zawierająca około 1.000 tomów, dalej pokoje gościnne dla przyjezdnych prelegentów oświatowych, straż pożarna i t. p. Dom Ludowy spełni też niewątpliwie zaszczytne swe zadanie wyrwania chłopa polskiego z szynku, a skierowanie go do Domu Ludowego, gdzie znajdzie pożyteczną strawę dachową dla siebie.

Nie wolno obrażać uczuć religijnych!

Z Lublina donosi (N): W sobotę wieczorem w sali żydowskiego teatru „Panteon” w Lublinie rozpoczął odczyt na temat „Polska a Rosja” Tadeusz Wieniawa-Długoszewski. Długoszewski rozpoczął odczyt od obraźliwych uwag pod adresem religii, obrzydliwych hit-tytułowych itd. Zebrana publiczność polska zaprotestowała ostro przeciwko temu. Powstało zamieszanie, a następnie i bójka, gdyż na sali była również grupa komunistów.

W pewnym momencie zgaszono światło, które po chwili znowu zapłonęło i wówczas rozpoczęła się formalna bójka, w rezultacie czego zebranie zostało rozwiązane. P. Wieniawa Długoszewski został silnie pobity, tak, że musiano go opatrzyć pogotowie ratunkowe. Po opatrunku p. Długoszewski udał się pod ochroną policji na stację i najbliższym pociągiem odjechał do Warszawy. Wobec powyższego nie doszło do skutku kilku innych odczytów na ten temat, które począwszy od niedzieli 19 bm. miał Długoszewski wygłaszać na kresach wschodnich.

„Święto Wisły” w Warszawie.

Zdjęcie na pływce kraj. „Alfa”.

Ag. Fot. „Światowida”.

W dniu 19 września b. r. obchodzila Warszawa wroczyście święto Wisły, podczas którego odbyły się zawody w zakresie różnych sportów wodnych. Zdjęcie nasze przedstawia bieg żaglówek.

Kinoteatr „Warszawa” Stradom 15. Dziś po raz ostatni wspaniały dramat sensacyjny pt. „Polwór z wyspy San Silos”.

Jutro premiera wielkiego potrójnego programu humoru i śmiechu z Constancją Talmadge, Busterem Keatonem i Douglasem Fairbanksem.

Włamanie do Zakładu Ossolińskich we Lwowie.

Ze Lwowa donoszą: Wczoraj w godzinach popołudniowych nieznajcy włamali się do kasy ogniostrawej zakładu narodowego im. Ossolińskich

i zrabowali 120 tysięcy zł. polskich. Policja wdrożyła energiczne dochodzenie. Podobno jest już na tropie złoczyńców.

Miljard dolarów strat wyrządzonych orkanem. Dalsze szczegóły strasznej katastrofy na Florydzie.

Wczoraj podaliśmy wiadomość o niebywałym orkanie, szalejącym na Florydzie. Telegram iskrowy donosi szczegóły katastrofy orkanem wyrządzonej:

Telegram z Miami donosi, że katastrofalne burze niedzielne wyrządziły w całej południowej Florydzie olbrzymie spustoszenia. W samym tylko Miami zginęło 100 ludzi. Szkoły szacują już na 100 milionów dolarów. W Miami zburzone zostały wszystkie urządzenia portowe wraz z okrętami, oraz 2.000 domów. W całej Florydzie zginęło 500 osób, rannych jest przeszło 2.000, bezdomnych 50.000 ludzi. Straty

szacują na miliard dolarów. Podczas orkanu statek „St. Pierre Miquelon” stanął w płomieniach i zatonął.

170 ofiar morskiej katastrofy.

Kalkuta. (PAT) W czasie burzy, szalejącej w Zatoce Bengalskiej, zatonał statek, wiozący około 200 osób, w tem większość kobiet i dzieci, 170 osób poniosło śmierć. Na pomoc pospieszył parowiec brytyjski „Elephantia”, który zdołał uratować zaledwie 26 osób.

Osobiste.

PIERWSZY KOBIECY DOCENT PSYCHJATRII. Minister oświecenia zatwierdził habilitację dra Anny Gruszeckiej, jako docenta neurologii i psychjatrii na wydziale lekarskim uniwersytetu poznańskiego.

DR. MAKSYMILIAN KORNEJCZAK, adwokat po powrocie objął urzędowanie, ul. Podwałe 7, Tel. Nr. 1504. 458 g.

(S) **KALENDARZOWA WIESEN.** Z dniem dzisiejszym wchodzimy w kalendarzowy okres jesieni. Jesień rozpoczęła się wczoraj, gdy słońce weszło w znak Wagi. Tak twierdzą astronomowie, tymczasem przyroda darzy nas pełnią lata, bogactwem światła i ciepła, a nie jak gdybyśmy się znajdowali u progu jesieni. Na polach i w ogrodach do jasnych promieni słońca chylą swe złote korony słoneczniki, w rozłożonym zaś słońcu snują się nitki babiego lata. Na plantacjach i ulicach miasta przechadzą się tury publiczne, korzystające z ostatnich dni dobrodziejnego lata, które w tym roku tak mało darzyło nas swoim przepychem.

WAŻNE DLA SŁUCHACZÓW UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO. Prezydium Krak. Związku Kół naukowych polskiej młodzieży akademickiej udziela wszelkich informacji związanych z wpisem na Uniwersytet codziennie w godz. 12.30—1.30 sala 39 (Coll. Nov. I. p.) aż do 1 października br. włącznie. Informacji w sprawie magistratur na wydziale filozoficznym udziela prezes kol. Malecki codz. tamże w godz. 1—1.30. W tym czasie załatwia się też wszystkie sprawy łączące się z działalnością Kół naukowych. Dyżury zaczynają się we wtorek dnia 21 bm.

O DOM MŁODZIEŻY PRZEMYSŁOWEJ I REKODZIELNICZEJ W KRAKOWIE. Komitet obywatelski budowy domu młod. przem. i rekodzielniczej w Krakowie zwołał na sobotę 18 b. m. zebranie komitetu doradczego do sali Tow. Wzaj. Ubezpiecz. przy ul. Basztowej. Zebranie to zgromadziło kilkadziesiąt osobistości ze wszystkich sfer naszego miasta. Zebranych powitał prezes Zw. ks. M. J. Kuznowicz T. J. W imieniu komitetu obywatelskiego przemówił w gorących słowach b. premier prof. J. Nowak. Po przemówieniu prof. Nowaka wybrano gen. Człk. kierowników kampanji. W przemówieniu swem gen. Człk. zachęcał obecnych do współpracy, nakreślając plan całej kampanji. Uczestnikom wręczono składy

poszczególnych sekcji, namaczając ogólne zebrańie wszystkich sekcji na dzień 30-go b. m. o godz. 8-jej wieczorem do nowej sali budującego się domu młodzieży przy ul. Krupniczej.

W AMBULATORIUM II. KLINIKI CHOROBY WĘWNETRZNYCH U. J. (ul. Kopernika 15) zostały wznowione z dniem 20 b. m. przyjęcia chorych. Ambulatorjum będzie czynne we wszystkie dni tygodnia z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.

ZBŁAKANY CHŁOPIEK. Ignacy Piętroń, zamieszkały przy ul. Józefa 4, doznał do policji, że wracając z odpustu z Mogiły, napotkał na szosie mogiłkiej zbłąkanego 5-letniego chłopca, Stanisława Krzemieńskiego, którego przyjął do domu aż do zgłoszenia się rodzicom.

WYPADEK PRZY PRACY. Wczoraj o godz. 8 rano Eugeniusz Trębacz, robotnik lat 16 letczy, zajęty przy odnawianiu magistratu, spadł z rusztowania 8-go piętra i doznał złamania kości nosowej i wstrząsu mózgu. Ofiarę zawoził lekarz pogotowia, poczem przewiózł ją do szpitala św. Łazarza.

NOŻOWCY GRASUJĄ. Niewyśledzeni dotychczas jacyś osobnicy napadli w ul. Płaszowskiej na Witolda Mazurka i zadali mu kilka pchnięć nożem w plecy. Napadnietego opatrzyło pogotowie ratunkowe.

WŁAMANIE. Jakis nieznamy sprawca skorzystał z pobytu Julji Rozpedzikowej na odpuszcju w Mogiły i włamał się do jej mieszkania, które doszczętnie splądował i ekrał około pół tysiąca złotych.

KRADZIEŻE. Niewyśledzeni sprawcy włamali się do stajni Franciszka Szymoniaka i skradli 7 królików i 3 kury. Romanowi Tempionerowi skradziono przy wiadaniu do pociągu w Kalowicach portfel z gotówką i dokumentami osobistymi.

Z kraju.

WYŻSZA SZKOŁA HANDLOWA W POZNANU o charakterze uczelni akademickiej została zorganizowana przez poznańską Izbę przemysłowo-handlową. Okres studiów trwa trzy lata. Absolwenci szkoły otrzymują dyplom nauk handlowych, uznany przez państwo.

Zapisy przyjmują dyrekcja szkoły najpóźniej do 1-go października b. r. w godzinach od 9—12 Aljeje Marcinkowskiego 3 I p. Wpiszono wynosi 20 zł., czesne miesięczne 20 zł. Dla niezamożnych przewidziane są ulgi ewent. zwolnienia. h.c.malopolska.pl

Aeroplan pod kołami pociągu pospiesznego

Z Bydgoszy donosi (Dł.) Wskutek defektu motoru musiał pilot sierzant Liszka lądować obok stacji Trzciniec 8 km. od Bydgoszy. Aparat osiadł na torze kolejowym, przez który właśnie przechodził po-

ciąg pospieszny Kraków-Gdańsk. Lokomotywa strzaskała prawe skrzydło i uszkodziła kadłub. Pilot wyszedł bez szwanku.

RODOLF SCHILDKRAUT
genjalny artysta z teatru Reinharda — znany z połączenia kreacji Shylock z Krakowa — występ wkrótce w największym monumentalnym arcydziele filmowym

„GOLGOTA SERCA ŻYDOWSKIEGO”

1074k

WALNY ZJAZD TOW. SZKOŁY LUD. odbędzie się w Stanisławowie, dnia 25 i 26 b. m. Kwatery dla delegatów i gości zapewnione. Zwołania przyjmują zarząd Kół TSL. w Stanisławowie.

PREZYDENT M. WILNA ZEMDŁA W SYNAGODZE. Podczas modlitwy, Kol Nidrei w Wilnie przybył wśród wielu innych gości chrześcijańskich do Wielkiej Synagogi prezydent m. Wilna Łokuczejewski Ścisk był w synagodze tak wielki, że prezydent Łokuczejewski zemdlał i musiano go odwieźć do domu.

(H) ZAGADKOWA ŚMIERĆ NA DACHU WAGONU. W ubiegłym tygodniu, na dachu jednego z wagonów pociągu osobowego Kraków—Przemysł zauważono na stacji w Łańcucie ciepłe jaszczki zwłoki mężczyzny. Celem ustalenia przyczyny śmierci, zarządzone zostały odpowiednie dochodzenia.

Ze świata.

(Radio D.) UPAŁY W LONDYNIE. Z Londynu donoszą: Londyn nawiedzony został przez fałd powychywał Termometr zarejestrował 85° w cieniu.

SNIEG W ROSJI Według doniesień z Mińska, piśma moskiewskie podają, że w niektórych okolicach Rosji europejskiej, spadł już pierwszy śnieg.

ROZWODY WŚRÓD HOHENZOLLERNÓW. Iskrowie donoszą z Berlina: Ks. Eitel Fryderyk, drugi syn b. cesarza Wilhelma, wniósł skargę rozwodową przeciw swej małżonce, z domu księżniczce Oldenburgskiej.

W RAZIE PRZEZIĘBIENIA, kataru, zapalenia gardzieli, przy bólach nerwowych, łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne regularne wypróżnienie i w tym celu używać 1/2 szklanki naturalnej wody gorkiej „Franciszka-Józefa”. Opinie klinik uniwersyteckich stwierdzają skuteczność i przyjemne działanie wody Franciszka-Józefa. 1064 k

REFORMA PRAWA MAŁŻEŃSKIEGO przez Dra Z. Mandla, adwokata w Krakowie, omawia problem rozwodu, ślubów cywilnych według prawa trójdzielnicowego. Skład główny w Gebethnera. 896K

PLASZCZE IMPREGNOWANE I GUMOWE, kurtki skórzane, peleryny dziecięce, w wielkim wyborze po niższych cenach poleca A. Bross, Kraków, ul. Florjańska L. 44. (Narożnik obok Bramy Florj.

NAUKA I SZTUKA.

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś i w dni następane do 24 włącznie „Kajęta Niezłomny” w zmięconej obsadzie z pp. Barwiński i Socha w rolach głównych. Na dzisiejsze przedstawienie część biletów zakupiła Akademia handlowa. Reszta pozostała w kasie dzielonej do dyspozycji publiczności. Pod kierunkiem p. Kalkowskiego odbywają się ostatnie próby z „Grubych ryb” Balcuckiego, które wchodzi na afisz w piątek 24. bm.

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI”. Dziś „Dwie siostry”, również we wtorek o godzinie 8-mej wieczór i we czwartek. Do wyświetlenia melodyjnej operatki Benatyńskiego p. t. „Japanka” przygotowanej Dyrektora wspólnie, egzotyczna i dekoracyjna. Jutro we środę o godzinie 8-mej „Krakowscy tyrolscy”. Ceny zmniejszone dla członków „Zespołu”. Bilety do nabycia w sklepie „Zespół”, ul. Jagiellońska, wtoreczem od 6-tej przy kasie teatru.

ADA SARI, słynna diwa koloratury Europy i Ameryki, której znakomita technika głosu, tryle i pasaż w najwzruszających rejestrach zachwycają swoją lekkością, brawurą i kryształową czystością, wystąpi w Starym Teatrze dziś t. j. we wtorek, 21. b. m. z pełnymalnym koncertem. Znakomite śpiewaczka wykona szereg słynnych utworów przy akompaniamencie fortepianu i fletu. Pozostałe bilety są do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8. oraz od godz. 8 wieczór przy kasie w Starym Teatrze. 1052K

„ZACZAROWANE KOŁO” W KATOWICACH. Z Katowic donosi (H): W sobotę odbyła się w Katowicach inauguracja sezonu dramatycznego w teatrze polskim. Odegrano bardzo starannie wyreżyserowane i opracowane „Zaczarowane koło” Rydla. Przedstawienie miało charakter uroczysty. Świętą młynarką była p. Teodorcia Bohdaniska, a wojewodzią p. Fliszorówna. Z meskich wykonawców wyróżnił się młynarzem Katowicki. Jaskółką młynarską — Kłowski, Głupi Młynar — St. Wracki, i Dziad leśny — Miecz. Skalak. Bardzo efektownie wypadły dekoracje i mazyne ilustracje.

Teatr popularny.

„DWIE SIEROZY”
melodramat A. D'Ennery i J. Carmona, — reżyser: A. Plekarski.

Jest to sympatyczna dyrektorka T. P. N. (nie jest to osoba stroniłkowa, lecz „Teatr popularny Nowości”) — odtóż jejoli Dyrektorka T. P. N. ma szczególną przystałość do litery „dw” (D), to jakże bogaty miała wybór sztuk o tytułach, zawierających te kabalistyczne cyfry!

Wspominały tu tylko następujące: Dwie siostry, Dwa malcy, Dwa złodzieje, Dwie Diany, Dwa mat-

ki. Dwie bliźny. Dwa piekury Wesoła dwójka i wreszcie 2x2-5. Wybór (dla gustu) na „Dwie siostry”. Nieszczęśliwych dwoje dziesięć, z których każda ma po 60 letich i góra, licząc od dnia ich urodzenia. Siedmiu siostrami zapiekowała się z całym poświęceniem dyrektorka T. P. N. Oby się one zaszły swym opiekunom odwdzięczyły pełnymi spektaklami!

Wtoreczem przedsięwzięciem inscenizacji i oprawy scenicznej b. ładna i pomysłowa, a do jakiej przyzwyczaili nas już dyr. Plekarski Sztuk „sensacyjnych” (popularnie „bomby”) jak „Dwie siostry”, nie można grać inaczej, jak z szerokim rozmachem, dobitnie i jasno, a nie krzykliwie. Jest to dobre prawo aktora, a krzyki i panie, z wyjątkiem spokojnej i artystycznej gry p. Olskiej, dyr. Plekarskiego, który nie goniąc za jasnym efektem daje zawsze żywego typu, p. Sarskiej i orszak wytwornego czy we fraku czy w kostiumie p. Polakowskiego i sympatycznego jak zawsze M. Senowickiego. Wesoła dwójka i bucała (promiła i nieprzewidywana) i w egzemplarzu niezmiernie fajnie. Z chaosu tego jednak wyręczały się korzystnie gra i talentem mimo przekształcenia ról pp. Topolska, Dobieszew i Ouchowska. Natomiast p. Waszewska-Kaczorowska swoją „Ludwiką” oddaną z oblem i smutkiem artystycznym zrobiła b. dobrze.

K. Krumłowski.

PROGRAM STACJI BROADCASTINGOWYCH na wtorek 21 września 1926.

Warszawa (480 m) Godz. 15-15:15: Komunikat gospodarczy, godz. 17-17:25: Odczyt p. t. „Wschodnioty 19-ty kongres Y. M. C. A. w Helsingforsie” (I. 10. VIII. b. r.) wygł. p. Tadeusz Niewiński, godz. 17:30-18:30: Jazz-band, godz. 18:30-18:55: X-ty odczyt z działy „Polska filozofia narodowa” wygł. p. Wacław Milewski, godz. 19-19:25: Odczyt p. t. „Henryk Ford” wygł. p. Franciszek Augustynowicz, godz. 19:25-19:40: Komunikat rolniczy, godz. 19:40-19:55: „Rozmalkość”, godz. 20:30-22: Koncert symfoniczny. — Wykonawcy: Orkiestra Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Józefa Ostrowskiego i Adam Dobosz (śpiew) art. op. warszawskiej, I. Motuszyński, Uwertura p. t. „Sabaalia” — wykona ork. 2. a) Moinusko: Fragment z „Sonetów Krymka”; b) Mozart: Arja z op. „Don Juan” odśpiewa A. Dobosz; c) Mozart: Symfonia C-dur — wykon. orkiestra. Komunikat prasowy.

Praha (868 m) Godz. 16:30-17:30: Koncert, godz. 19: Przeniesienie z Teatru Narodowego, p. t. „Sabaalia” — Wiedeń (531 i 533 m) Godz. 11: Koncert, godz. 16:35: Koncert, godz. 21:30: Wieczór humoru. Medjolan (329 m) Godz. 16:35: Jazzband, godz. 21:12-23: Koncert, godz. 22-23:30: Jazzband. Rzym (423 m) Godz. 17:30-19: Jazzband, godz. 21:35: Koncert.

Berno (485 m) Godz. 16-17:30: orkiestra, godz. 20:30-21: orkiestra, godz. 21-21:30: flet solo, godz. 21:30-22:30: Koncert. Paryż (1750 m) Godz. 20:30: Koncert, Berlin (504 i 571 m) Godz. 17-18: Koncert, godz. 20: „Zaczarowany flet”, opera Mozarta. Frankfurt (419 m) Godz. 16:30-17:30: Koncert, godz. 19:30: „Sprzedano narzeczoną”, kom. opera Smetny, Lipsk (432 m) Godz. 19:45: Koncert symfoniczny, Monastyr (410 m) Godz. 16:30-17:30: Pieśń do lutni, godz. 21:30: Koncert, w programie Haydn-Mendelssohn. Bukareszta (487 m) Godz. 17: Koncert orkiestry, godz. 20: Koncert orkiestry.

CO GRAJĄ DZISIAJ W KINACH?

Nowości: „Kobieta, której się nie kocha” (Mary Alden) i „Serce nie kłamie”.
Przedsi: „Iwona” (Simonarska).
Reduta: „Kawalerka” (Maks Lindor) i „Ofiara podstęp”.
Sztuka: „Manon Lescaut”.
Fotopla: „Suzanna z Nowilli” (Priscilla Dean) i „Dancinowa Kobieta” (Lee Parry).
Wanda: „Krewany kapitan Blood”.
Warszawa: „Potwór z wyspy San Siles” (w gł. roli aktora Macieja) i wesoła komedia.

WYŁĄCZNY SKŁAD
DIWANÓW PERSKICH
J. BLUHAUM, KRAKÓW, DIETLA 81.
0118 TELEFON Nr. 2083.

W jesieni

wypadają niemal epidemicznie włosy. Nie pochodzą z przyczyn zakaźnych, lecz bywa następstwem zgrzania skóry głowy w letniach, oraz nadświetlenia włosów słońcem. Myjąc co tygodnia głowę Szampoonem „Miraculum” Dra Lustra — przywraca się włosy do pierwotnego stanu. Powracającym z letnisk polecamy również arcywzkwintny puder egzotyku Dra Lustra.

„SAPOMENTHOL MATULI”
od lat 30 znany jako najskuteczniejsze nasierzenie w chorobachach reumatycznych i t. p.
Do nabycia w aptekach i drogeriach.
Wytwórca: EUG MATULA, fabryka środków leczn., Ska z ogr. odpow. w Krakowie. 4706

Kurier sportowy.

Masowe wędrowki piłkarzy do Ameryki.

Przyjazd wiedeńskiej drużyny Hakoah, a ostatnio prasliki Sparty do St. Zjednoczonych, spowodował iż amerykańska publiczność przekonała się o wysokiej klasie europejskiej piłki nożnej. To było powodem, iż amerykańskie kluby sportowe zaczęły kilku graczy Hakoah na stałe do Ameryki, a ostatnio doszło do tego, iż dyrektorzy klubów piłkarskich w St. Zjednoczonych zaczęły wchodzić w porozumienie z gwiazdami piłkarskimi Wiednia, Pragi i Budapesztu i odpowiednie z nimi prowadzić pertraktacje dolarowe.

Dziś już każdy wybitny niemal piłkarz Austrii, Czech, Węgier i Niemiec pertraktuje o warunki wyjazdu i jak donosi prasa zagraniczna, znany i w Krakowie znakomity pomocnik czechkiej Sparty, Kolenaty pozostaje w Ameryce, a według niedzielnego jeszcze dokładniej wiadomości, kandydatami dalszymi do wyjazdu za ocean, są Leas, Sedlatschek, Weigelhofer i Mahrer z Pragi, a z Wiednia Tandler, Wieser, Hierländer, Lehmann i Blum. Niedługo dojdzie do tego, że Ameryka zapomocą „importowanych” graczy przewyższy Europę i w sporcie piłkarskim.

RAID KONNY DOKOŁA WOJ. WARSZAWSKIEGO

zakończył się w dn. 19 bm. Zwycięstwo odniósł mjr. Romanowski z 1 p-strz konnych w czasie 48 godz. 25 min., przebywając przestrzeń 504 km (PAT) ZAKONCZENIE MISTRZOSTW TENNISOWYCH W AMERYCE. W Forest Hill ukończono została wczoraj walka o mistrzostwo w amerykańskim tenisie. Zwyciężył Laosota, który pobił swego ziomka, Borotro niespodziewanie szybko w stosunku 6:4, 6:0 6:4.

Kurier przemysłowo-handlowy

Dojar w Krakowie.

Na rynku walut i dewiz sytuacja chwiejna. Przeważa tendencja spadkowa. Dolar pojawił się w stosunkowo większej ilości na placu i kalkulował na 8'99 — w godzinach popołudniowych kurs osiadł się jeszcze o jeden punkt. Nacójnuch był niewielki. Dla obrotów bankowych ustalono kurs dolara na 9'03 i 9'04 za czechi Kurs oficjalny Banku Polskiego bez zmiany, 8'94-8'95.

Dolar w Warszawie.

Warszawa, 20 września. (Szcz.) Na rynku akcji tendencja mocna, chwilami wzmożone zafiorowanie. Dolar prywatnie 8'98 w płatności 8'99 w zafiorowaniu.

KRAKOWSKA GIEŁDA AKCYJNA.

Zebrańca wczorajsze giełdy akcyjnej nie miało wyraźnego charakteru, kursa akcji podlegały dość dużym wahaniom, już to w plus, to znowu w minus. Zainteresowanie było naogół bardzo słabe, to też do konano ośmielonych tylko obrotów po kursach przeciętnie utrzymanych. Dość słabe były Tohan, Chodorów i Górnka, jedynie wielkie obroty zanotowano w Piaseckim po kursie wyższym. Na pozostałą sytuacja podobna, obroty również nieliczne. Płoccone Bank Polki 88.—, Nobel 2.80, Cegielski 20.—, Lokomotywy 1.53, Cmiełowski 0.30.

Akcje Spółek handlowych i transportowych: Polskie Towar. Handlowe („Tobarn”) I—VII 0.26-0.37, „Pharm” (Mag. B. Jaworski) I—IV 1.65.
Akcje spółek przemysłowych: Zielonkowskie I—V 14.50, Warszawska S-ka akc. Budow. Parowozów I—V 0.40, „Górka” fabryka cementu I—III 0.50, Sierzanieckie Zakłady Górnicze I—V 4.90, Polska Nafta I—IV 0.45-0.48, „Strug” Przemysł Drzewny I—II 0.45, „Acot” I—IV 0.48, S-ka Akc. Elektryczny Okręg w Sierpcy I—IV 0.29-0.32, „Chodorów” Akc. Tow. dla przem. cukrowniczego 99.00-100.00, Cukrownia Chyble I 5.60, A. Piasecki, Fabryka czekolady I—III 1.95-2.05.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 20 września. (AW) Dewizy: Nowy Jork 9, dolary 8.97-9.04, Londyn 43.80-79, Paryż 25.20, Franka 26.72, Włochy 32.72, Belgia 24.40, Szwajcaria 174.35.
Papieru procentowe: 5% pożyczka konwersyjna 48½-49, pożyczka dolarowa 72, pożyczka kolejowa 150-154.
Tendencja utrzymana dla pap. wysokooceny.
Akcje: Bank Polski 89.57-89.58, Bank Zechodni 1.60, Bank Zdobowy 7.28, Bank złączonych Ziemi Polskich 1.85, Pula 5.25, Elektryczność 0.49-0.51½-0.50, Polskie tow. Elektryczne 0.10, Siles i światło 0.25-0.34, Chodorów 95-100, Czestochowa 1.35-0.60, Czechak 0.42, Gosławskie 0.43-0.43, Cukier 3.05-3.20, Wierzył 72, Polski przemysł naftowy 0.61, Nobel 2.85, Lilpop 1.01-0.98-0.99, Hodorzów 4.28-4.33, Norblin 1.27-1.26-1.27, Ostrowieckie 7.10-7.35-7.40, Rudki 0.62, Starobrowce 2.24-2.33-2.27, Zielonkowskie 14½-14, Zawiercie 2.2½, Zyrardów 14, Borkowski 1.53-7.00, Sydykat rolniczy 2.—, Cegielski 19½-19½, Fitzer 2.90, Parowozy 0.42-0.40, Rohm Zieliński 0.30-0.60. Tendencja niedzielnia.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych, 20 września. (AW) Nowy Jork 5.17½, Londyn 25.12½, Paryż 14.40, Wiedeń 78, Praga 15.33½, Włochy 18.75½, Belgia 18.97½, Budapeszt 72.45, Helsingfors 13.04½, Soffa 37.4, Holandia 307.82½, Oslo 118.45½, Kopenhaga 137.47½, Stockholm 138.47½, Hiszpania 78.65, Buenos Aires 210.85, Bukareszt 373, Berlin 123½, Belgrad 914, Konstantynopol 375.

GIEŁDA NOWOJORSKA.

Nowy Jork, 20 września. (AW) Warszawa 19.51, Londyn 48½½, Paryż 280½, Wiedeń 14½, Praga 266½, Włochy 30½, Belgia 270½, Budapeszt 14½, Szwajcaria 19.32, Helsingfors 27, Soffa 72, Holandia 49.67, Oslo 119.2, Kopenhaga 36, Stockholm 36.75, Hiszpania 15.20, Kuba 32.50, Berlin 23.81, Belgrad 177, Montreal 100.15.

ZIEMIOPŁODY.

Warszawa, (AW) Zyto 114-115 f. hol. 32 zł. — 117 f. hol. 33 zł., pszenica pełnej wagi standardowej 42 zł., owies grubo jednolity 29½ zł., jęczmień browarowy 33 zł., jęczmień kaszany 30-31 zł.
Łódź, (AW) Styczeń na rynku zbożowym i mącznym bez zmiany. Ceny kształtowały się w granicach dnia wczorajszego.
Gdańsk, (AW) Dowóz do Gdańska: pszenicy 40, żyta 30, jęczmienia 185, owsa 73, grochów 45, certy 1 pszenki 60, nastion 155 ton.

Pierwsze powakacyjne posiedzenie Sejmu

Wielkie pranie brudów grabszczyzny. — Jak się przedstawia nasze położenie gospodarcze i finansowe?

(Telefonom od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wal.) Rzecz charakterystyczna — pierwsze powakacyjne posiedzenie Sejmu nie wzbudziło wśród publiczności większego zainteresowania. Galerie świeciły pustkami. O godzinie 4.15 Marszałek Rataj otworzył przy dość licznej komplecie posłów posiedzenie. Rząd zjawił się niemal w komplecie z p. premierem Bartlem na czele.

Czy mieszkanie posła jest nietykalne?

Na wstępie posiedzenia zabrał głos przed porządkiem dziennym pos. Fiedziłowicz (N. P. Ch.) w spra-

wie rozwijającej jakiegoś dokonała policja 2 września w mieszkaniu posła Ballina. W odpowiedzi Marszałek Rataj zamoczył między innymi, że sprawa nietykalskości poselskiej jest w konstytucji ujęta ramowo i dotychczas Sejm nie zdecydował się na szczegółową ustawę w tej mierze. Zdaniem marszałka powinna być uregulowana między innymi sprawa nietykalskości mieszkania posła. Oczywiście nie dopuszczalne jest również naruszenie nietykalskości mieszkania posła, lecz tylko w wypadku, gdy władze mają wszelkie dane, iż przechowuje u siebie ślady dokonanej lub zamierzonej zbrodni.

ty — kontynuuje minister — nie upoważniają nas wcale do zaniechania oszczędnej gospodarki budżetowej. Należy wytyczyć wszystkie ślady nad utraconiem ciężko zdobytej równowagi budżetowej zwłaszcza, że przed budżetem stoi obecnie cały szereg spraw aktualnych, czekających na załatwienie. Wspomnę tu jedynie o robotach publicznych i uposażeniu pracowników państwowych. Ponadto program robot publicznych staje się koniecznością państwową.

Walka z bezrobociem.

Co się tyczy bezrobocia, w ciągu trzech ostatnich miesięcy zmniejszyło się ono znacząco, ilość bezrobotnych spadła z 360 tysięcy w styczniu b. r. do 235 tysięcy w początkach września. Problem bezrobocia nie przestaje być troską rządu, która nakazywała potrzebę podjęcia akcji doradziej znaleźć pomoc samorządom dla zatrudnienia bezrobotnych. Wszystkie koszty pomocy dla bezrobotnych zbilansują się niewątpliwie do obrzygnięcia sumy 100 milionów w ciągu jednego roku. Jeżeli chodzi o wstrzymanie akcji pomocy dla bezrobotnych, rząd wyda znaczne sumy na roboty inwestycyjne i odnośne roboty rządowe. Minister kolei powiększył znacznie zamówienia kolei na wagony i dzięki powiększeniu tych kredytów do 48 milionów, wznowiono pracę w fabrykach. Dalej minister reform rolnych układa program melioracji rolnej w najbliższej okolicy Warszawy, która da możność zjęcia przez okres trzech lat 4 tysięcy bezrobotnych. Min. Spraw Wojsk. otrzymało środki dla kontynuowania robot publicznych dla utrzymania w ruchu przemysłu pracującego na potrzeby państwa. Wreszcie skarb uruchomił kredyty budowlane w ramach wpływów, przewidzianych przez ustawę o rozbudowie miast.

„Poprawa uposażeń urzędniczych może nastąpić stopniowo“.

Z kolei minister przechodzi do kwestii uposażenia pracowników państwowych. Dotychczasowy stosunek rządu do tego zagadnienia winien wywnosić świadczyć iż będzie on stał troską jego. Odnośna poprawa może nastąpić stopniowo etapami i w miarę możliwości budżetowych. Problem poprawy bytu pracowników państwowych łączy się ściśle ze sprawą uproszczenia administracji państwowej. Wiemy, jak trudnym jest przeprowadzenie oszczędności ilościowej w administracji i przedsiębiorstwach państwowych. Jeżeli chodzi o letnie rezultaty, jest to zależne od trybu urzędowania w administracji, jak i od samodzielnienia przedsiębiorstw państwowych. — Rząd zarwano w jednym, jak i w drugim kierunku, będzie wytrwale kroczył. Oszczędności stąd uzyskana, będą użyta na polepszenie bytu pracowników. Nie wyczerpuje to jednak zagadnienia — wszelkiej istotnie potrzeba powiększenia strony dochodowej budżetu, jeżeli pragniemy stworzyć stromy program robot publicznych i przyjąć z pomocą dla poprawy bytu pracowników, dostosowując go do ogólnej sytuacji kraju. Oczywiście na szerszą skalę pomyślny program robot publicznych, jest wydatkiem nadzwyczajnym i będzie z czasem urzeczywistniony na podstawie wynalezienia źródeł nadzwyczajnych dochodów.

Najskromniejsze zadośćuczynienie im potrzebom w chwili obecnej, może być dokonane przy rozbudowie strony dochodowej budżetu na podstawie zwiększenia dochodowej przedsiębiorstw państwowych i zmiany systemu podatkowego, gdyż posiadamy wadliwy system podatkowy, a liczne serwy polskich obywateli, zdolnych do płacenia podatków, nie są pogięte od odnośnych świadczeń na rzecz skarbu państwa.

Dwa niebezpieczeństwa grożące budżetowi.

Minister zaznacza dalej, iż na razie ciąży obowiązek i troska zrównoważenia całorocznych wydatków budżetowych. Niezależnie zachodzi konieczność wytworzenia trwałych zapasów kasowych, któreby pozwoliły zaspościć niezbędne wydatki państwowe w chwili, gdy bieżące miesięczne dochody są niższe od wydatków danego miesiąca. Z powyższego więc wynika, iż lemarkarzem i walno nam ludzi się, iż na trwałe zdołaliśmy opanować równowagę budżetu.

Pierwsze pomyślnie wyniki świadczy, iż Polska może posiadać równowagę budżetową, a na rząd składa to obowiązek utrzymania osiągniętych wyników.

Budżetowi Rzeczypospolitej groziły zawsze dwa niebezpieczeństwa: ohwieńność waluty polskiej i ohwieńność cen w znacznej mierze zależnych od waluty.

Marsz. Rataj broni prawa kontroli Sejmu.

Oświadczenie w sprawie listu otwartego p. Grabskiego.

Z kolei p. Marszałek złożył oświadczenie w sprawie ogłoszonego listu otwartego b. premiera i ministra skarbu p. Władysława Grabskiego.

Na wstępie Marszałek podkreślił, iż wspomina o tym liście w Sejmie z dwóch przyczyn: primo, iż jest to głos b. ministra skarbu, którego działalność jest przedmiotem kontroli ze strony Sejmu, zaś kontrolowani nie zasiadają w Sejmie, nie ma prawa głosu, powtóre, iż w liście tym rozpoczęto osądzić kilka posłów w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków, jakie włożył na nich Sejm, wybierając ich do komisji badającej sprawę zapalczaną.

W swoim liście otwartym — mówi marszałek — apeluje p. Grabski do mnie, życzę mi w związku z posłownością przez niego zabraną członkom komisji nie dopuścić do tego, by prace nad badaniem sprawy zapalczanej były prowadzone w dalszym ciągu przez komisję w obecnym składzie. Apelowi temu nie mogłem uczynić zastrzeżeń i biegać przez komisję nie zabawałem. Uczyniłem to nie tylko ze względów formalnych. Gdybym nawet mógł formalnie pozwać członków komisji mandatu lub zawiesić ich w czynnościach, sprawaliby się to uczynić — zdaje sobie bowiem sprawę, iż stworzyłbym w ten sposób precedens, który w skutkach mógłby uniemożliwić jedną z zasadniczych prac Sejmu, to jest prawo wykonywania kontroli, mógłbym otworzyć na przyszłość fur-

tkę dla celowego i jednostronnego dyskwalifikowania niewygodnych posłów przez obarczanie ich zarzutami i podejrzeniami, by sprawę w nieskończoność przedłużać i w ten sposób unikać kontroli.

Zaznacza jednak dla dokładności, iż w tym konkretnym wypadku komisja otrzymała wyraźne pełnomocnictwo. Nie jest ona trybunałem, któryby miał ostatecznie wyrokować, lecz ma srobnąć materiał i przedłożyć go Sejmowi, który będzie miał swobodę w osądzeniu i swobodę decyzyjnie niekierowaną wnioskami komisji. Powtarzam — pozbawienie mandatu członków komisji mogłoby być mogło tylko wola Sejmu.

Dotknięci zarzutami p. Władysława Grabskiego ponownie złożyli na moje ręce pisemne oświadczenia. Ponieważ zarzuty zostały im postawione w związku z wykonywaniem przez nich powierzonych im funkcji przez Sejm, uznaliśmy, iż mają prawo domagać się, by oświadczenia ich były podane do wiadomości Sejmu“.

Następnie z polecenia p. Marszałka sekretarz pos. Uta odczytał z trybuny sejmowej odpowiednie ustępy oświadczeń złożonych przez członków wymienionej komisji (Oświadczenie pos. Byrki podajemy w wstępie numeru, oświadczenie pos. Wyrzykowskiego poniżej). Odpowiedzi zaś posłów Michalskiego i Rosmarina podamy z powodu spóźnionej pory (jutro).

Początek debaty budżetowej.

Min. Klarner o dokonanych i zamierzonych pracach Sejmu.

Z kolei Izba przystąpiła do rozważania projektu budżetowego na ostatni kwartał b. r.

Wśród uwagi całej sali zabrał głos minister skarbu Klarner.

Na wstępie minister oświadcza, iż przed przedłożeniem obecnego preliminarza budżetowego uważa za swój obowiązek złożyć sprawozdanie z wyników pracy rządu za ubiegły okres trzymiesięczny. Na naczelne stanowisko wysuwa się oczywiście

problem finansowy,

jak najbardziej ważne zagadnienie powojenne, z którym walczą nie tylko Polska. Odtąd w ubiegłym okresie trzymiesięcznym nastąpiła w Polsce znaczna poprawa. Prócz powolnej koniunktury w handlu zagranicznym, która wpłynęła na poprawę sytuacji, dużą rolę odegrało tutaj zaufanie społeczeństwa do stabilności naszych stosunków zarówno politycznych, jak i gospodarczych, zaufanie oparte o wyraźny program rządu, a umocnione przez zmianę konstytucji i pełnomocnictwa, uchwalone przez wysokie ciała ustawodawcze dla Prezydenta Rzeczypospolitej. To zaufanie społeczeństwa stało się również dzięki osiągnięciu rezultatom, punktem wyjścia dla pomyślnego akomodowania się przychylnej opinii o Polsce, co się ostatnio uwidoczniło wyborem Polski do Rady Ligi Narodów.

Pos. Stroński: Opinij przychylniej, lecz nieśmiało. Z szeregu uzyskanych za ubiegły okres trzymiesięczny zdobyczy, na pierwsze miejsce wysuwa się

równowaga budżetowa,

na ten okres czasu wyrażająca się w tem, iż dochody były większe od sumy rozchodu. Minister przypomina dalej, iż przez pierwsze trzy miesiące b. r. niedobór wynosił 50 mil. zł., następnie trzy miesiące: czerwiec, lipiec i sierpień dały wynik zupełnie pomyślny. Suma dochodów wyniosła 478 mil. zł., zaś suma rozchodu 475 mil. zł., które obejmowały 14 milionów zł. wydatkowanych na ciężar budżetu września.

Zamknięcia budżetowe za okres 8-miesięczny, przedstawia się następująco: wydatki wynosiły 1.178 milionów, dochody 1.121 milionów zł., niedobór 58 mil. zł., a uwzględniając wypłatę wrześniową 14 milionów, niedobór za okres 8 miesięcy wyniósł 44 miliony. Od lipca skarb przysłał na siebie szereg wydatków, związanych z poprawą bytu pracowników. Jeżeli we wrześniu zdołaliśmy bez deficytu zamknąć naszą gospodarkę finansową, a istnieją co do tego dane, to następnie przyjdzie okres kilku pomyślniejszych miesięcy. O ile moje przewidywania cyfrowe sprawdzą się, pozostałaby wymieniona przeze mnie suma niedoboru 44 mil. mimo to mam jednak nadzieję, iż zdołamy uzyskać z dochodów wpływy, które porówna w znacznym stopniu, albo też w całości pokryją powyższy niedobór. Z tego powodu nie widzę potrzeby zwracać się do Izby ustawodawczej o takie upoważnienia, któreby mi dały

podstawę do podniesienia strony dochodowej dla pokrycia niedoboru“.

Z kolei minister wymienia

źródła równowagi budżetowej.

1) Wpływy z monopolii. Przeciętny miesięczny wpływ z tego źródła wyniósł za ten okres 48.2 milionów, gdy w pierwszych pięciu miesiącach wyniósł 40.2 mil. Byłoby to pierwsza wskazówka poprawy życia gospodarczego, świadcząca o zwiększonej sile nabywczej szerszych warstw ludności. Poprawa ta zarysowała się jeszcze na przedwzrostku.

2) Wpływy z kolei. Źródłem zwiększonych dochodów skarbu stały się również koleje państwowe, dzięki znacznemu powiększeniu pracy kolei, między innymi dzięki lepszym wykorzystaniu taboru.

3) Wpływy z salogolosi podatkowych. Uchwalony przez Wysoką Izbę 10% -owy dodatek do podatków, niewiele zdołał się odbić na dochodach państwa, zwłaszcza, iż dodatek ten w stosunku do załagłości w myśl moich zobowiązań, danych Sejmowi, zaczął obowiązywać dopiero od 15 września. Jednakże ulgi z tytułu kar za załagłe podatki i wstrzymanie na okres ulgowy stosowania dodatku 10% tego do załagłości podatkowych wpłynęły na powiększenie dochodów z tych pozycji budżetowych.

4) Wpływy z przedsiębiorstw państwowych. Ostatnim źródłem równowagi budżetowej za ubiegły okres było powołanie przedsiębiorstw państwowych do więcej równomiernego wplacania w ciągu okresu tych miesięcy przewidywanych rocznych dochodów.

Ostrożnie z powiększaniem podatków!

Minister podkreślił następnie, iż wskazane jest daleko posunąć ostrożność w gospodarce finansowej, jako warunek dalszego powodzenia.

„Powiększona wydatki preliminarza budżetowego na IV kwartał b. r., w porównaniu z poprzednim okresem, są — mówi minister — przedmiotem krytyki niektórych odłamów prasy. Krytyka ta jest — zdaniem ministra — pozbawiona obiektywizmu, na dowód czego przytacza on porównawczy szereg cyfr z ubiegłych kilku lat. Osiągnięte pomyślnie rezulta-

Sytuacja walutowa jest pomyślna.

Przechodząc do omówienia sytuacji walutowej minister zaznacza, że sytuacja Banku Polskiego jest pomyślna, a utrzymanie naszego pieniądza zależne będzie przedewszystkiem od nas samych i od właściwej polityki budżetowej. Jest to niewątpliwie drugim wielkim walorem zdobytym w ubiegłym okresie czasu, z jakim rząd staje dziś przed Izłą ustawodawczą. Kurs złota, który w maju doszedł do 11 za dolara, został w lipcu doprowadzony do 9 i od

tego czasu został utrzymany. Spekulacja walutowa została zupełnie zlikwidowana i straciła wszelkie podstawy istnienia. Znakomita poprawa sytuacji Banku Polskiego polega na tem, iż stan posiadania złota i walut wynosi na dzień 10 września 228 milionów złotych, licząc po kursie paritetowym i zwiększył się od czerwca o sumę 161 milionów zł. Równocześnie wzrósł znacznie obieg banknotów Banku Polskiego i na dzień 1 września osiągnął sumę 560

milijonów złotych, zwiększony prawie o 200 milionów ods tanu w połowie maja oraz równy największemu napięciu emisji w początkach 1926 r. Zabezpieczenie emisji banknotów z 31% w maju podniosło się do 43%. Bank Polski jest zupełnie przygotowany, ażeby w razie potrzeby zadość uczynić potrzebom rynku wewnętrznego. Na ułatwienia wkrótce tymże został odpowiednio zmieniony statut Banku Polskiego. Wiceprezes dr Młynarski, który był inicjatorem pomysłu zmobilizowania złota Banku Polskiego dla obrony waluty test zagranicą, ażeby ostatecznie zdecydować i zatwierdzić wszelkie sprawy związane z tym lombardem.

Wzrost drożyzny i polityka aprowizacyjna.

Opinia publiczna jest zaniepokojona wzrostem cen, zwłaszcza na artykuły rolnicze, jakie się zaznaczyły w sierpniu. Jest to dla Polski zagadnienie pierwszorzędne znaczenia i nie można przechodzić koło niego obojętnie. Jeżeli problem walutowy stanowią punkty ciężkości programu fizycznego, to w zakresie tego problemu poziom cen posiada wielkie znaczenie, Polska posiada bogate i kosztowne doświadczenie, z którego nie możemy nie skorzystać. Minister ilustruje cyfrowo wzrost cen i zmiany kosztów utrzymania i dodaje, że stwierdzić jednak wypada, że w okresie spadku złotego, stosunek cen ułożył się pomysłowo dla Polski. Ceny nie podjęły za spadkiem złotego. Wytworzyła się duża różnica pomiędzy cenami zagranicznymi i krajowymi, powstały więc wygórowane koniunktury dla eksportu.

Z dalszą poprawą musimy się wstrzymać wobec niepoprawnych wiadomości o zbiorach tegorocznych. Nadzieje z czerwca i lipca na bardzo pomyslnie zbiory, nie sprawdziły się. Zboża pod względem ilości i jakości, zwłaszcza żyto, ten najważniejszy produkt w Polsce, dają wyniki gorsze, niż oczekiwano. Wiadomości o zbiorach z innych krajów nie są tak optymistyczne. Podaż jest mała, co oczywiście wywołuje wzrosty cen. Nie jest jednak słusznym i roztropnym, abyśmy na podstawie tych cen mieli oceniać koniunkturę na zboże na rok gospodarczy 1926/7.

Minister omawia następnie sytuację na rynku zbożowym oświadczając, iż pragnie uniknąć konsekwencji obwiesnej sytuacji tego rynku dla ludności miast, rząd zabiega o stworzenie programu zaprowiantowania wojska i miast w zboże na przeciąg całego roku gospodarczego i pragnie już w b. r. stworzyć re-

Mowca poświęca następnie kilka słów ukończonymi przez prof. Komarowa i orac całej jego misji i z kolei przechodzi do omawiania bilansu handlowego.

Czynny bilans handlowy rękomią dalszej poprawy.

Czynny bilans handlowy jest rękomią, iż obecnie pomyslny stan nie tylko da się utrzymać, ale również, iż należy oczekiwać dalszej poprawy. Minister przytacza tu szereg odnośnych cyfr, poczem przechodzi do sprawy wzrostu cen.

zarwy zbożowe. Będzie to pierwsza próba gospodarki aprowizacyjnej, opracowana na okres roku gospodarczego.

„W granicach budżetowych“

Dalej minister stwierdza, iż osiągnęliśmy znaczną poprawę w zakresie spraw budżetowych, finansowych i gospodarczych. Jesteśmy obecnie w sytuacji podobnej z przed dwóch lat, kiedyś własnymi siłami dokonaliśmy reformy walutowej i kiedy wkrótce potem znaleźliśmy się w obliczu nieurodzajna. Ówczesne doświadczenie wychoziliśmy w pełni. Rząd będzie dążył z całą ostrożnością, aby potrzeby państwa były zaspokajane w granicach budżetowych, aby rozwój budżetu odpowiadał zdolnościom płatniczym ludności.

Przemówienie ministra Klarera przerywała Izba częstymi uwagami, na które jednak mowca zupełnie nie reagował.

Provizorium odesłane do Komisji.

Po przemówieniu ministra odesłano provizorium do komisji budżetowej.

Marszałek oznajmia następnie o zrzeczeniu się przez posła Głębickiego przewodnictwa w komisji budżetowej. Wybór przewodniczącego nastąpi jutro.

Marszałek oznajmia, iż wypłynął wniosek Ch. D. o wyrażeniu wotum nieufności ministrom: spraw wewnętrznych i oświaty, który będzie rozpatrywany na następnym posiedzeniu na czwartek o godz. 11-tej przed południem. Porządek dzienny przewiduje debatę nad preliminarzem budżetowym i ratyfikację traktatu polsko-rumuńskiego.

wschodnich Rzeczypospolitej, sięgające nawet ziem Chełmskiej, oraz wyznaczenie przez ministra oświaty na stanowiska kierujące w wychowaniu narodoznym i w sprawach wyznaniowych jednostek znanych ze swej walki z religią katolicką jest niebezpieczne dla przyszłości młodego pokolenia i zdrowego jego wychowania.

Wobec powyższego nie przesyłając swego stanowiska dla całości rządu zgłaszamy wotum nieufności p. ministrowi spraw wewnętrznych i p. ministrowi oświaty”. Podpisani wnioskodawcy.

Ch. D. zajmie stanowisko opozycyjne wobec rządu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.). Zjazd Rady Naczelnej stronnictwa Ch. D., zakończył w dniu dzisiejszym obrady i ogłasza przyjęte rezolucje, z których jedna, mówiąca o stosunku stronnictwa do rządu, przechodzi do konkluzji wywołującej klęskę parlamentarną do zajęcia stanowiska krytycznego i opozycyjnego wobec rządu.

Nadto Rada Naczelna stwierdza, że całe społeczeństwo katolickie stoi zasadniczo w obronie świętości i niemarności matniaństwa, oraz w obronie ustawy o święcie niedziel.

Obrazy konwentu seniorów.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.). Dzień przed południem pod przewodnictwem Marszałka Rataja, odbył się konwent seniorów, który postanowił, iż na obecnej sesji załatwione będą provizorium budżetowe, nadto ratyfikowane będzie traktat gwarancyjny polsko-rumuński i ewentualnie na życzenie rządu załatwiony zostanie projekt ustawy o podatku wyrownawczym.

Konwent seniorów postanowił dalej wydrukować sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli Państwa za rok 1924 i 1925, nadosłane na ręce Marszałka w republikanie. Komisja budżetowa omówi, w jakim terminie należy przeprowadzić obrady nad tem sprawozdaniem. W każdym razie obrady powinny być zakończone przed zamknięciem obrad nad budżetem na rok 1927.

Dalej postanowiono już w tym tygodniu wybrać referentów budżetowych, tak, ażeby po otrzymaniu preliminarza budżetowego, komisja mogła podjąć natychmiast obrady nad nim.

Zgodzono się, iż z powodu rezygnacji pos. Głębickiego ze stanowiska przewodniczącego komisji budżetowej, Z. L. N., klęską przypada według klucza przewodnictwa w tej komisji, wyznaczyć następująco:

W końcu pos. Stróński capytawał, czy znany okólnik w sprawie przyjmowania przychodów klubowych przez ministrów odpowiada istotnie tendencjiom p. premiera. Wyjaśnieniem tej sprawy zajmie się Marszałek Sejmu.

P. Dziechowski zrzekł się przewodnictwa w komisji budżetowej.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.). Zauważyć należy, iż pos. Jerzy Dziechowski, który miał objąć przewodnictwo komisji budżetowej po posle Głębickim, wylosował do przydziału swego klubu pismo z oświadczeniem, iż stanowiska tego przyjąć nie może.

Wyjaśniając to, że poseł Dziechowski zamierza zabrać głos imieniem Z. L. N. w dyskusji nad provizorium budżetowym. Przemówienie to będzie miało charakter opozycyjny, co nie pozwala p. Dziechowskiemu przyjmować równocześnie stanowiska przewodniczącego komisji budżetowej.

Poseł Ściński o powodach wykluczenia go z Ch. D.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.). Wykluczony ze stronnictwa Ch. D. pos. Jan Ściński, ogłasza oświadczenie, w którym powiada, iż na żadne posiadanie klubu nie był wzywany, to też wyrok wykluczający go ze stronnictwa, był tylko jednostronny i kapitulacyjny.

Równocześnie pos. Ściński ogłasza odpis listu, wystosowanego do prezesa Klubu Ch. D. W piśmie tem p. Ściński zwraca uwagę, iż był członkiem stronnictwa od lat pięciu i stosunek jego w klubie był poprawny.

„Wystarczyło — powiada p. Ściński — abym później podnosząc zasługi marsz. Piłsudskiego, stanął w obronie jego i innych wyższych wojskowych przed napaściami, rzucanymi przez pewien odłam prasy, aby spotkał mnie szanęt natury etycznej, materialnej i t. d.“

Okoliczność ta skłania p. Ścińskiego do oświadczenia, że zgłasza swoje wystąpienie z klubu stronnictwa, które wyrokiem swego sądu zawisło go w prawach członkowskich.

Jen. Sosnkowski posłem przy rządzie włoskim?

Warszawa, (AW). Pojawiły się uporczywe pogłoski o zamierzonej nominacji generała Kazimierza Sosnkowskiego na stanowisko posła polskiego przy Kwirynale. Nominacja nastąpiłaby po zupełnym powrocie do zdrowia generała.

Kolejowa rada techniczna.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Socz.). Dzień przed południem rozpoczęły się zwyczajne obrady kolejowej Rady technicznej nad projektami polskich wynalazków w dziedzinie kolejnictwa, oraz nad bieżącymi sprawami techniczno-kolejowymi.

Kredyty zlecone czy korupcyjne?

Jak p. Wł. Grabski zapewnił sobie poparcie polityczne? — Dziwne stosunki b. premiera ze szpiegiem i oszustem.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.) W związku z napaścią p. Władysława Grabkiego na członków komisji sejmowej posłów Michałkiewicze, Byrzyk, Rosmarina, Wyrzykowski, (patrz artykuł wstępny), ten ostatni zwrócił się z pismem do marszałka Sejmu Rataja, w którym zapewnia, że dzięki wcześniej otrzymanym informacjom poufny, o przeszłości Ilinicza zorientował się natychmiast i w styczniu 1924 r. zaczął przestrzegać znajomych i przyjaciół politycznych przed tegoż osobą. W końcu rozwinął intensywną akcję na terenie swego stronnictwa przeciw robobie p. Ilinicza.

Mozna natomiast powiedzieć, że p. Władysław Grabski pozostawał z tą „osobistością“ w bliskich i niejasnych stosunkach materialnych. Jako dowód, niech posłuży fakt, że na rachunku tak swanych kredytów zleconych w Banku Gospodarstwa Krajowego, figuruje suma 200 tysięcy zł. wypożyczona związkowi, na którego czele stał Ilinicz. Kredyty zlecone wyszły na światło dzienne w roku bieżącym przy rozpatrywaniu preliminarza budżetowego ministerstwa skarbu, na skutek energicznej interwencji. Wyszło wtedy na jaw, iż kredyty zlecone, których wysokość w Banku Gospodarstwa Krajowego dosięgła cyfry 6 milionów zł. zostały tam wprowadzone na pełne zlecenie p. Władysława Grabkiego. Nie były to kredyty udzielane petentem przez zarząd banku na podstawie kredytowych, lecz pożyczki polityczne, udzielane na skutek bezpośredniego zlecenia p. Grabkiego i to tylko pewnym instytucjom dla zapewnienia sobie poparcia pewnych polityków. Nazywając rzecz po imieniu, kredyty te miały charakter pełnego korupcyjny. Kredyty takich udzielano za pośrednictwem najbardziej zaufanych osób, gdyż charakter

samych pożyczek tego wymagał. Taki oś kredyt w wysokości 200 tysięcy zł. został udzielony z polecenia p. Władysława Grabkiego także Związkowi handlowemu rolników polskich, w osobie naczelnego dyrektora Ilinicza.

Jako drugi dokument dowodowy, że nikogo innego, jak b. „ministra polskiego“ Władysława Grabkiego „laczyl“ bliska i niejasne stosunki z osobą niegodną, niech posłuży sprawozdanie nadzwyczajnej komisji skarbowej dla zbadania Głównego Urzędu Żywnościowego. W skład tej komisji nie wchodził ani pos. Michałki, ani pos. Byrzyk, pos. Rosmarin, ani pos. Wyrzykowski, pomimo to stwierdziła ona, że suma zadłużenia w bankach państwowych wynosi 1,926.633.94 zł. i że mało jest prawdopodobieństwa otrzymania jej z powrotem.

Jasnym jest dla każdego, że banki rządowe nie udzielały nikomu takich kredytów bez wiedzy szefa rządu i ministra skarbu, którego takę piastował wówczas p. Grabski. W końcu nadzwyczajna komisja sejmowa uchwaliła przyjęty później przez plenum Izby wniosek, wzywający rząd, aby sprawę Głównego Urzędu Żywnościowego przekazał prokuratorowi.

Trzecim dowodem bliskich i niejasnych stosunków z odsiadującym karę 6-letniego ciężkiego więzienia Iliniczem jest ta okoliczność, że p. Grabski już 11 września b. r. mówi o pretensji rządu do niego, zgłoszonej w liście zaledwo 8 września, czyli ma trzy dni przedtem. Widocznie o zamierzeniu zgłoszenia tej pretensji musiał wiedzieć wcześniej, jakkolwiek nie udało się mu stwierdzić, iż złozenie to specjalnie posłuży jako instrument do walki ze mną.

Trustowcy chcą objąć także administrację w fabrykach zapalek.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Socz.). W połowie przyszłego miesiąca zapadnie decyzja rządu w sprawie propozycji konsorcjum szwedzkiego, dzierżawiącego monopol zapalczawy co do objęcia administracji fabryk zapalczawych. Za objęcie admini-

stracji konsorcjum ofiaruje 4 i pół miliona dolarów.

Dotychczas administracja znajduje się w ręku czynników rządowych, a konsorcjum ma jedynie organizację handlu zapalczawymi.

Pp. ministrowie Młodzianowski i Sujkowski do dymisji!

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 20 września. (Wir.). Wniosek klubu Ch. D. o wyrażeniu nieufności ministrom spraw wewnętrznych i oświaty opiewa.

1) Ręgi administracyjne i zwalnianie wielu wybitnych i zasłużonych dla państwa urzędników, dokonane przez ministra spraw wewnętrznych, nie są

naprawiedliwe i uzasadnione jakimikolwiek względami rzeczowymi i państwowymi. Są one wyrazem prowadzenia polityki państwowej pod naciskiem interesów i żądań koterji i mafji, dążącej do kompletnej dezorganizacji państwa.

2) Zamykanie szkół polekich w dzielnicach

Jaki charakter ma sprawozdanie misji prof. Kemmerera?

(Telefonom od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 września. (Szcz.). Sprawozdanie misji prof. Kemmerera zawarte jest w 12-tn programach omawiających h. monograficznie poszczególne działy zagadnienia ustronowa gospodarki Polski. Pierwszy punkt mówi o stabilizacji złotego i podaje tezy, na których w przyszłości sprawa ta powinna się opierać. Monografia druga omawia konieczność zmiany statutu Banku Polskiego, monografia trzecia omawia politykę działalności banków akcyjnych w Polsce, czwarta naszą politykę kredytową, piąta ustroj dochodów skarbowych państwa polskiego (monogra-

fia ta jest najobszerniejsza i obejmuje 254 stron druku maszynowego, a ponadto zaopatrzona jest w szereg wykazów i map. Monografia szósta omawia kontrolę rachunkową i fiskalną w ministerstwie skarbu, siódma administrację celną, ósma administrację celną w Gdańsku, dziewiąta Polski przemyśle solny, dziesiąta podaje memoriał o przywilejowaniu handlu eksportowego, jedenasta sprawozdanie uzasadniające potrzebę formalnego prawa budżetowego, a wreszcie dwunasta omawia projekt funduszy bankowych.

Co powiedział min. Zaleski o stosunku Polski do Niemiec?

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Godziennego”)

Berlin, 20 września. (A. T. E.). Korespondent „Germanii” nadesłał swemu piśmie obszerny wywiad z ministrem Zaleskim, który „Germania” zamieszcza na następnym miesiącu. W wywiadzie tym min. Zaleski stwierdza, iż Polska wchodzi do Rady Ligi nie w tym celu, aby działała przeciwko którymśkolwiek z jej członków, lecz dla współpracy. Minister powtarza swoje słowa wypowiedziane do przedstawiciela „United Press” w czasie podróży do Genewy.

W sprawie likwidacji niemieckiego w Polsce. Liczba opłatów jest i tak niewielka. Należy przypuszczać, iż sprawa ta przy dobrej woli obu stron zakończy się porozumieniem. Minister oświadcza, iż jest zwolennikiem ułatwień komunikacyjnych przez korytarze gdańskie. Zastrzega się jednak, że sprawa ta nie należy do zakresu jego działości.

Na pytanie w sprawie opłatów niemieckich, minister oświadczył, że w najbliższym czasie należy oczekiwać zadowolającego załatwienia tej sprawy. Przedstawicielom ministerstw zagr. obu państw będzie dana możność załatwienia w ciągu kilku tygodni.

Co do rokowań handlowych i obustronnego zbliznienia w sprawach niel celnych, minister robi zastrzeżenia z powodu nagromadzonych niepostrzeżonych trudności. Sprawa ustawy o osiedlaniu się napłytką obecnie w Polsce na trudności ze wzięciem na wielką ilość bezrobotnych i fakt, iż wielka ilość emigrantów wyjeżdża za pracą zagranicą.

Zwycięstwo polskiej tezy w sprawach gdańskich w Genewie.

Pierwsza dyskusja na temat finansów gdańskich i pierwszy atak Stresemanna Rada Lgi podzieliła pogląd Polski na sanację finansów gdańskich.

(Orginalny telegram „Il. Kurjera Godziennego”)

Genewa, 20 września. Godz. 20.40. Dzisiejsze posiedzenie Rady Lgi, które trwało do godziny 19, poświęcone było sprawom gdańskim. Chodziło o pozwolenie zaciągania przez Gdańsk pożyczek krótkoterminowych bez pozwolenia Rady finansowej. Pogląd ten ilustrował w dłuższym przemówieniu prezydent senatu gdańskiego Sahm, wyrażając ciężkie położenie Gdańska. Stresemann zabrał również głos, dowodząc konieczności zajęcia się losem bezrobotnych, oraz domagając się przyspieszenia i ułatwienia procedury pożyczek. Minister Zaleski wyłożył przemówienie, wyrażając dobrą wolę Polski, okazaną ostatnio w kwestii monopola tytoniowego. Min. Zaleski żądał utrzymania wniosku raportu komisji, który wypowiedział się przeciw zaciąganiu przez Gdańsk krótkoterminowych pożyczek. Minister wykazał również stanowisko Polski, zmierzające do złagodzenia kryzysu finansowego Gdańska. Przemówienie Stresemanna było zręczną demagogiczną próbą operowania argumentem o ciężkiej roli proletariatu gdańskiego na korzyść niemieckiej tezy politycznej.

Lord Cecil wypowiedział się jednak również przeciw wnioskowi Stresemanna, wobec czego po odejściu ambasadora, rzeczowej i spokojnej ministra Zaleskiego i wypowiedzenia się lorda Cečila, Stresemann widząc, że jego wniosek nie przejdzie, odniósł go, a Rada przyjęła wniosek raportu. W ten sposób pierwsza dyskusja na temat sanacji finansów Gdańska, wypadła zdecydowanie na korzyść tezy polskiej, że konieczne są oszczędności w administracji Gdańska, zamiast się dążyć do pożyczek. Ten pierwszy wytyczony bardzo zresztą taktycznie spokojnie i dołbo przygotowany atak niemiecki, wyszedł w rezultacie dobrze dla nas wiadomości, gdyż wykazał, że nawet w obecności Niemiec nie udało się nakryć prawdziwej sytuacji, przedstawiającej się inaczej, niż ją przedstawili Radzie Lgi. Gdańszczanie. *Azel.*

Co mówi polsko-jugosłowiański traktat przyjaźni?

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Godziennego”)

Genewa, 20 września. (U). Podpisany między Polską a Jugosławią zawarty traktat przyjaźni, zawiera następujące postanowienia. Obaj kontrahenci stwierdzili, iż dążeniem ich jest utrzymywanie między Rzeczpospolitą Polską a królestwem S. H. S., przyjaźnych stosunków. Kolejowe dążenia obu kontrahentów, uważa się za wspólny obowiązek, aby we wszy-

skich sprawach polityki zagranicznej interesujących oba państwa, stałe się ze sobą porozumiewali i w razie trudności międzynarodowych niezwłocznie podawali sobie do wiadomości swoje punkty widzenia. — W dalszym ciągu stwierdza się, że traktat został zawarty na przeciąg dwóch lat, przyczem może być wypowiedziany na 6 miesięcy.

3-ci październik uroczystym dniem dla Śląska.

Prezydent Rzeczypospolitej i Marszałek Piłsudski na odsłonięciu pomnika Bolesława Chrobrego w Brzezin.

Katowice, 20 września. (H). W niedzielę dnia 3-go października osobnym pociągiem z Warszawy przyjeżdżają do Katowic pp. Prezydent Mościcki, Marszałek Piłsudski, premier Bartel, minister Młodźanowski, minister Kwiatkowski i inni goście. Przyjeżdżają oni na uroczystość odsłonięcia pomnika Bolesława Chrobrego w Brzezin, na granicy niemieckiej w powiecie Rybnickim.

W Brzezin o godzinie 11 rano dokonane zostanie uroczyste odsłonięcie pomnika Bolesława Chrobrego. Po poświęceniu pomnika nastąpi poświęcenie sztandarów powstańców śląskich, uchodźców o powiatów raciborskiego, którego to poświęcenia dokona również ks. prymas Hlond. Następnie wygłosi przemówienie p. Marszałek Piłsudski, poczem wręczy sztandar przewodni zarządu powstańców śląskich. Po uroczystym nabozieństwie polewem odbędzie się w pobliżu pomnika na polach defilada wojska, policji, Związku Powstańców Śląskich, Hallerczyków, Sokolów, harcowsy itd.

W Katowicach powita gości prymas ks. dr. Hlond i wojewoda Graczyński. Z Katowic udadzą się następnie dostojnicy państwowi z gośćmi śląskimi pociągiem do Rybnika, skąd nastąpi odjazd samochodami do Brzezin.

25 sierpnia zamierzał Pangalos uderzyć nagle na Turcję.

Rewelacje b. dyktatora greckiego. — Poparcie Jugosławii. — Pogłoski o próbie wciągnięcia Polski w awanturę bałkańską.

(Własny radiotelegram „Il. Kurjera Godziennego”)

Atezy, 20 września. Pangalos, przebywający w więzieniu oświadczył w wywiadzie, że dnia 25 sierpnia,

5. na trzeci dzień po terminie, w którym został obalony, miał wypowiedzieć wojnę Turcji, aby zająć

wschodnią Trację i w ten sposób zadociec uczynił narodowemu postulatowi Grecji. Plan ten miał być blyskawicznie przeprowadzony, bez uprzedniego zawiadomienia o nim szefa sztabu generalnego i ministra spraw wojskowych. Pangalos sam opracował strategiczny plan uderzenia i jedynie tylko Konylijs był w to zamiary włącznie, gdyż Pangalos liczył na jego współpracę.

Za pozór zewnętrzny nagłego wypowiedzenia miała posłużyć konfliktacja majątków greckich uchodźców w Turcji.

Pewna wybitna osobistość wojskowa jednego z państw bałkańskich miała dnia 25 sierpnia, t. j. w dniu wypowiedzenia Turcji wojny, przybyć do Tracji i podpisać z Grecją bałkański pakt ofensywny, gwarantujący Grecji jej granice podczas wojny. To państwo miało też wspólnie z armią grecką wziąć udział w operacjach wojennych.

W dalszym ciągu swego wywiadu, Pangalos oświadczył, że planował urządzenie wojskowej wyprawy do tureckiej Tracji i dotarcia do Konstantynopola.

Wedle doniesień dzienników, Pangalos zamierzał w Konstantynopolu koronować się na króla. Miał on również zapewnić sobie poparcie pewnego państwa bałkańskiego, podobno Jugosławii i w tym celu miał z wielkimi ofiarami dla Grecji zawarzyć z Jugosławią układ o wolny port w Salonikach.

Jak dzienniki twierdzą, w układzie tym była zainteresowana i Polska (?), której układ dawał na wypadek konfliktu z Niemcami wolną drogę przez port w Salonikach dla sprowadzania amunicji. oPboska, jakoby w awanturze plany Pangalosa wchodziła Jugosławia, nie znajduje wiary.

Zbrodnicze obłąkanie.

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Godziennego”)

Atezy, 20 września. (U). Rząd grecki stwierdza, że trudności związane z likwidacją regimie gen. Pangalosa, zostały pokonane. Proces przeciw pułkownikom Dertlisowi i Zarvasowi, rozpoczęte się jutro przed sądem wojennym. Wszystkie dzienniki uważają plan Pangalosa natakowania Turcji i obsadzenia tureckiej Tracji za wytwór zbrodniczego obłąkania.

Z planem swym miał się Pangalos zderzyć wobec sprawozdawcy dziennika „Eleftheron Vima”.

Przyuszczają, że Pangalos planował swą wojowniczą akcję, celem odwrócenia uwagi opinii publicznej od spraw wewnętrznych, które zastrzały się coraz bardziej przeciw niemu.

Lot por. Orlińskiego.

(Telefonom od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 września. (Szcz.). Porucznik Orliński w dniu jutrzejszym ma przebyć przelotem Gajlo-Krasnojarsk, t. j. 1700 km.

Ukraińsko-sowiecki trybunał skarży... polski sztab generalny.

(Telefonom od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 września. (Szcz.). Ukraińsko-sowiecki najwyższy trybunał w Kijowie rozpoczął obrębny proces skierowany przeciw polskiej części emigracji rosyjskiej, w sprawie zamiarów restytucji dawnego caratu. Przed sądem stanę 17 osób, głównie b. wyższych oficerów carskiej armii. Aresztowani mieli być rzekomo przysłani przez Mikołaja Mikołajewicza dla zorganizowania komitetów lokalnych i przeprowadzenia sztabu. Oskarzenie zwraca się również przeciw polskiemu sztabowi generalnemu, (1?) który miał jakoby z Mikołajem Mikołajewiczem utrzymywać ścisły związek.

Szajka fałszerzy banknotów polskich zlikwidowana.

(Telefonom od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 września. (Szcz.). Policja kryminalna zlikwidowała szajkę fałszerzy polskich banknotów. Aresztowano niejakiego Urbana, grasującego w Krakowie, który przychwytyony został przy wymianie fałszywych banknotów 50-złotowych. Aresztowany oświadczył, że w medziale ma na dworcu warszawskim otrzymać nową przysyłkę od nieznanego mu rzekomo człowieka. Komisarz policji krakowskiej dr. Kobiela, przybył w sobotę na dworzec warszawski i aresztował tam oszukującego na Urbana nielajkiego Icha Sielbera. Sielber usiłował ostrzec przy pomocy listu dalszych współników. List ten adresowany był do niejakiej Haliny Macznik, pod którym to adresem policja aresztowała Dawida Finkelsteina. Sala Macznik i znanego fałszerza Borchę Weinpertena. W mieszkaniu znaleziono wzięte z fałszywymi dwuzłotówkami na sume 5.000 złotych. Śledztwo w toku.

W Austrii zanosi się na przesilenie rządowe.

(Własny radiotelegram „Il. Kurjera Godziennego”)

Wiedeń, 20 września. Dzienniki zapowiadają, że zanosi się na ustąpienie gabinetu Hamecka, a to w związku z ruchem strajkowym urzędniczym. Jako następcę Hamecka wymieniany jest ks. Seipel.

Planowany zamach anarchistyczny na Horthy'ego.

Budapeszt. (AW). Policja paryska zawiadomiła policję budapeszteńską, że ta sama grupa anarchistów, która wysłała zamachowca na Mussoliniego do Rzymu, poleciła dwom innym anarchistom Beregi i Marchachowi wyjechać do Budapesztu celem zamordowania Horthy'ego. Policja zatrzymała wszystkie dworce i hotele, ale bez rezultatu.

Ostra walka z nowym kursem polityki francuskiej w stosunku do Niemiec.

(Telegram własny „Ilustr. Kurjera Codziennego“)

Paryż, 20 września. (U) Podczas, gdy prasa lewicowa wypowiada się za opóźnieniem terenów okupowanych, to dzienniki prawicowe coraz bardziej atakują Brianda i Poincaré'go. W kolach dobrze poinformowanych uchodzi za rzecz pewną, że z powodu konferencji Thoiry, może dojść do przesilenia rządowego.

Stanowisko Poincaré'go nie jest zbyt pewne, stwierdza prasa prawicowa. Polityka zapoczątkowana w Thoiry, spotyka się z ostrą krytyką ministrów.

Bankowski, Tardieu'go i Barthou. Wszyscy ci ministrowie wystąpili przeciwko dążeniu lewicy do zawarcia porozumienia z Niemcami.

W kolach dyplomatycznych i prasie omawiane jest przypuszczenie, że dyskusja parlamentu z tej okazji będzie bardzo gwałtowna.

Dzienniki prawicowe domagają się od ministrów prawicowych, aby raczej ustąpili z stażu, niż zgodzili się na poparcie nowego kursu polityki francuskiej.

250 okrętów pastwą orkanu. Dalsze szczegóły katastrofy na Florydzie.

Waszyngton. (PAT) Szeryf w Jacksonville prosi gubernatora o wysłanie 500 policjantów do Miami. Na ulicach tego miasta znajduje się pełno samochodów, autobusów, mebli, drutów telegraficznych i t. d. Orkan zniszczył 250 okrętów.

Westpalmbach. (PAT) Reuter. Liczba zabitych w czasie katastrofalnego orkanu w miejscowości Miami, Lauderdale, Pompano wynosiłilkaset osób. W Lauderdale ogłoszono stan wyjątkowy. Do miast niewiedzionych katastrofą orkanu odjechali lekarze, pielęgniarki i oddział wojska.

Orkan się wzmacnia. 1000 zabitych.

Nowy Jork, 20 września. (U) Orkan szalejący nad Florydą, trwał dalej przez cały dzień dzisiejszy. W poniedziałek rano przeszedł nad Pensacola, w północno-zachodniej stronie Florydy. Siła orkanu wzrosła wciąż. O północy wynosiła 120 mil. na godzinę. Wszystkie połączenia z Pensacola są przzerwane. Należy się obawiać najgorszego losu tej miejscowości. Orkan posuwa się w kierunku miejscowości Mobile. Czerwona Krzyż organizuje wielką akcję ratunkową. Liczba zabitych wynosi ponad 1.000 osób.

Jen. Malczewski przybędzie do Lwowa.

Ze Lwowa donosi (C): obrońca gen. Malczewskiego adwokat Dr. Pieracki otrzymał wczoraj depeszę zawiadomieniem, iż klient jego uwolniony z więzienia w Wilnie (patrz art. na str. 5-tej) gen. Malczewski po kilkudniowym pobycie w Warszawie przybędzie w przyszłym tygodniu do Lwowa.

Aresztowanie w związku z nadużyciami w policji wileńskiej.

Z Wilna donosi (Hr.) W związku z nadużyciami, wykrytymi przy dostawie owsa dla komendy wojewódzkiej policji państwowej, aresztowany został zastępca kierownika działu gospodarczego, komisarz Rodziewicz.

Kronika telegraficzna.

(H) PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ PRZYBYŁ DO CHORZOWA. Prezydent Mościcki przyjechał dzisiaj o godzinie 5.30 do Chorzowa. Zabawi on w Chorzowie przez wtorek, we śróde rano odjedzie do Spawy. Przyjadł pana Prezydenta na charakter ścisły prywatny.

(Hr.) CENTRALA ENNEPCHOWCÓW PRZENIESIONA DO WILNA. W związku z wykręcaniem w mieszkaniu pos. Ballina w Warszawie, drukarni komunistycznej, N. P. Ch. postanowiła przenieść swoją centralę do Wilna. Organizacją jej zajmuje się pos.

Szapiel, który w tym celu na dłuższy czas przybywa do Wilna.

Po zamknięciu kroniki.

ODSLONIĘCI EPOMNIKA NA MOGILE Ś. P. GENERALA ZYGMUNTA ZIELIŃSKIEGO. Komitet budowy pomnika gen. Zielińskiego, onegdaj pod przewodnictwem radar Witolda Ostrowskiego, posiedzenie, na którym omówiono szereg spraw związanych z budową i poświęceniem pomnika.

Pomnik dzieło rektora Gałęzowskiego, stanie na cmentarzu krakowskim na mogile bohaterów wojna-lejstwy, tuż obok pomnika poległych pod Krakówką.

Odsłonięcie i poświęcenie pomnika nastąpi dnia 31 października (niedziela) b. r. o godz. 10 rano, po mszy o godzinie 9 rano.

Blizsze szczegóły uroczystości będą po porozumieniu się z członkami komitetu zamieszkłymi w Warszawie, podane do publicznej wiadomości.

O INTERESY KRAKOWA W ZAKRESIE KOLEJOWYM. W dniu wczorajszym odbyła się w magistracie krak. konferencja, pod przewodnictwem prez. Rolęgo, na której przygotowywano zwołanie w dniu 1 października b. r. obszerniejszej konferencji przy udziale delegatów władz instytucji publicznych, posłów, senatorów i t. d. dla omówienia spraw związanych z obroną interesów Krakowa w zakresie kolejowym.

Z Macharskich
Marja Haydukiewiczowa
przekazywając lat 63, po długiej i ciężkiej chorobie, oparzonej św. Sakramentami, zaszedła w Pannu dnia 19-go września 1936.
Wyprowadzenie zwłok z kapłanem na cmentarzu rakowickim na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we wtorek, dnia 21-go b. m. o godz. 4 po południu, na który to smutny obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych.
NABOŻENSTWO ŻALOBNE
odprawione zostanie we śróde dnia 22-go b. m. o godzinie 9 rano w kościele Najśw. Panny Marji. 463g
Osobnych zawiadomień nie roszyła się.
Zł. pogrz. „Concordia“ J. Wolnego.

Z KUŚNIERZÓW
MARJA 1° LABUZKOWA 2° FALENDYSZOWA
obywatelka m. Krakowa
przekazywając lat 64, po długiej i ciężkiej chorobie, oparzonej św. Sakramentami, zaszedła w Pannu dnia 20-go września 1936.
Wyprowadzenie zwłok z domu taloby przy ul. Lubelskiej L. 10 na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi we śróde dnia 23 b. m. o godz. 4 po południu, na który to smutny obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych.
NABOŻENSTWO ŻALOBNE
odprawione zostanie we czwartek dnia 23-go b. m. o godz. 7 1/2 rano w kościele św. Szczepana na Krakówku. 463g
Zakład pogrz. O. Fluta Grzegorzowska 7.

Ratujcie zdrowie!

Wydawnictwo i Redakcja „ŚWIT“
Warszawa, Piękna L. 25. Konto PKO 12.454.

Wszystkim czytelnikom „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ do każdej zamawianej książki dołączymy drogą, ciekawą i pożyteczną książkę darmo. Zamiasz kolejno — dwie, dwóch — cztery i t. d.

DR. MILLER: „Najnowszy lekarz domowy“. Najbogatszy zbiór udowodnionych, starych i nowych środków domowych przyrodoleczniczych na wszelkie choroby. 100 cenny porad Ilustr. zł. 1,90.

DR. M. ROSEN: Życie seksualne i choroby weneryczne. Syfilis, parazytostępowy i inne choroby weneryczne. Popularny wykład o najwazniejszych sposobach leczenia i zapobiegania tym chorobom. Cena zł. 1,50.

DR. BARTOSIEWICZ: „Jak zapobiedz smutkom potomnym“ — zł. 1,50.

SZLARB-SZKOLNIK: „Hypnotyzm i Sugestja i Telepatja“ „Siła nasza wewnątrz nas“. Czy chcesz być silnym, energicznym i Chcesz, abyś miał więcej woli? Chcesz wiedzieć wielką tajemnicę silnej Podrezenskiej metody hypnotyzera Szyllera Szkolnika. Zawiera 98 rozdziałów: Historia hypnotyzmu. Jakim powolien być hypnotyzera. Jakim winno być medium. Magnozyczna rozkład ocean. Antydotum. Wytwor hypnotyzera na medium. Upięknienie medium. Sugestja podłoża: am. Sugestja na jawie. Obłudzenie medium. Odgrywanie myśli. Powołanie z miłości. Leczenie wszelkich nekrozów zł. 7.— W bogatej, płóciennej oprawie zł. 10.—

DR. RADWAN-PRAGLOWSKI: „Spotogowanie woli“. Najnowsze metody sugestji. Rozwój zdolności, talentu i umiarkowanie strachu i strachu przyzwyczajenia. Całość 4 tomiki razem zł. 1.—

DR. BACHE: „Nowy lekarz dla kobiet i matek“ Dla rozpoznanie chorób i myśli doświadczonych i bardzo dobrych lekarstw i środków domowych. zł. 5.—

DR. WYROBEK: „Choroby weneryczne“. Sposób leczenia. Zapobieganie. Wielka księga, mnóstwo ilustracji. zł. 5.—

DR. ROSCISZEWSKI: „Jak osiągnąć energję“. Postrój się roztargolenia, melancholji, słabej pamięci, bezsenności i ogólnego zdemenerowania i zdobyj pogodę ducha — zł. 2.—

JAK BYĆ PIĘKNĄ? „35 cennych porad, wskazówek dla kobiety“ — zł. 2.—

DR. A. KORAB-KORABIEWICZ: „Choroby weneryczne“. Uleczoność syfilisu i innych chorób wenerycznych. Jak zapobiedz zarażeniu się. Podręcznik praktyczny dla matczyn i kobiet — zł. 1.—

DR. BRAMUS: „Zielnik lekarski“. Opis 281 leków i sposob ich zastosowania. Z tablicami i ilustracjami. Cena zł. 5.—

JADWIGA T. ZDROWIE, higiena, smaki Co i jak gotować? Tanie i smaczne obiady, śniadania i kolacje na każdą porę roku. Sposoby przyrządzania soup, paszetów, majonezów, sosów, wszelkich potraw mięsnych, drobiu, ryb, sałatek, deserów, lodów, kremów, kremów, lodów, tortów, ciastek i t. d. Wskazówki co do przybrania i nakrycia stołów — zł. 8.—

DR. RAFAEL MARITZ: „Jak zostać hypnotyzera“ Szereg cennych wskazówek i zaleceń hypnotyzmu, sztuki i telepatji. Podręcznik praktyczny — zł. 2.—

WEITHEIM H. PROF.: „Odmłodzenie ludzi i zwierząt“ Z ilustracjami — zł. 1.—

DR. RADWAN-PRAGLOWSKI: „Powodzenie“. Jak za pomocą autosugestji, techniki emocjonalnej i psychanalizy dosięgnąć powodzenia w życiu — zł. 2.—

DR. S. BREYER: „Wielki lekarz domowy“ Nauka o zdrowiu. Przyczyny, objawy i leczenie wszelkich chorób, zwykłych domowymi środkami, trawami i sposobami medycznymi. Metodę ilustracji i rysów. — Cena wskazówek, jak zachować młodość, piękność i zdrowie. Wielka księga w bogatej, płóciennej oprawie. Cena zł. 10.—

DR. GILSEN: „Higiena młodych miłoścy“. Wskazówki dla nowotoców — zł. 1.—

DR. BRAUN: „Samogwałt u mężczyzny i kobiety“ Jego skutki, środki wyłączenia. Praktyczne wskazówki — zł. 1.—

DR. JONDELOWITZ: „Poradnik lekarza dla matczyn i kobiet“ Choroby weneryczne. Zapobieganie. — Cena — zł. 1.—

DR. W. POPIEL: „Poradnik dla młodych mężatek“. — Treść: Dojrzałość płciowa. Matelstwo, ciąża, poród i t. d. — zł. 2.—

DR. TANGERY: „Złoczenia płciowe“ — zł. 1,90.

H. SPENCER: „Etyka stosunków płciowych“ — zł. 1.— Wysyłamy po otrzymaniu gotówki, jak również za liczeniem pocztowem. Na wydruki pocztowe, opakowania, załączony i zł. znaczki pocztowe.

Wydawnictwo i Redakcja „ŚWIT“
Warszawa, Piękna L. 25, m. 12.
Ogłoszenie wyciąć i dotychczas to listu

Zmęczenie i smutek

zatrzuwają nam niekiedy najlepsze chwile naszego życia. Kto jednak często orzeźwia się „4711“ ten jest zawsze pełen zapału i sił.

Używaj tylko z marką ochronną „4711“ (etykieta niebiesko-złota). Wyrobiona od r. 1792 według własnego oryginalnego przepisu zawsze tej samej nie-doścignionej dobroci.

4711 Eau de Cologne

Generalny zastępca na Rzeczpospolitą Polską Zygfryd BOCHNER, Dziedzica

POZYCZKI 1500 dolarów po sztucznie zarzą na 20 procent. Zgłoszenia do Administracji pod „Hipopotek“. 8529g

DERMAST Natan ur. 1900 w Nowym Sączu, unieważnia skradzioną książkę wojskową — widnia przez P. K. U. Nowy Sącz L. 644/500. 8545g

ODSTĄPIE na własność kartę przemysłową na opracowanie kampanii damskich. — Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „100 dolarów“ 8519g

FORTEPIANY Kraków, Pałac Spiski 1023k

WYPRAWY
łódka, materaca, koldry, poduszki, prześleńdria, podręcznik polica oraz przetranszanie w jednym dniu koldry i materaca po 7 zł.

KAZIMIERZ SKIBINSKI Lwów, Koperska 4 (tylko naprzeciw Sakostrama). 4659g

Ziemniaki jadalne
najtaniej dostarczam. — To war wysyłam za załączką. — Poważniejszym odbiorcom u dziele kredytu. 629z

MOSUR JÓZEF Rzechoń nowiat Mlecz.

POSZUKUJE SIĘ GIMNASTYKA
do szkoły średniej 12 rodz. koleji od Krakowa). Zajęcie 2-3 dni w tygodniu. Zgłoszenia listowno pod „Gimnastyka“ do Administracji Ilustr. Kurjera. 496g

KONKURS.

Wydział Powiatowy w Brzeszynie rozpisuje konkurs na posadę kierowniczką niższej szkoły roln. żeńskiej w Jeżewie, gm. Dobra

Kwalifikacje i warunki pracy uznaczane są oddzielnymi rozporządzeniami Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Termin składania ofert do dnia 26 września br.

Przewodniczący Wydz. Powiat. Starosta: (—) DR. Z. GUTEK.

Najtaniej i najlepiej!

1293k

kupuje się

Barchany	Bieliźną trykoft.
Flanele	Ubrania
Płótna	Mundurki stud.
Płócienna	Płaszcz
Brokaty	Spodenki gimnast.
Kłoty	Sweatry
Jedwabie	Koldry
Wełny	Kapy
Torebki	Obuwie
Torby targowe	Pończochy itd.

„W APROWIZACJI MIAST”
w Krakowie, Rynek gł. 34, I. p. (nad Hawelką)
Dogodny kredyt.

L: 4070.

Gmina miasta Wieliczki rozpisuje

KONKURS

na posadę budowniczego miejskiego

Kandydat winien wykazać się obywatelstwem polskim, ukończonymi wyższymi lub średnimi studjami technicznymi i odbytą praktyką.

Posada jest kontraktowa, a wynagrodzenie wedle umowy i takowe nie może przekroczyć uposażenia służbowego urzędników państwowych w grupie VIIA.

Podania należyte udokumentowane należy wnieść do Magistratu miasta Wieliczki najpóźniej do dnia 5 października 1926.

Wieliczka, dnia 17 września 1926.

MAGISTRAT MIASTA WIELICZKI

Burmistrz: w. z.

Dz. Horowitz m. p. L. S.

1205k

JEDNO Z NAJPOWAŻNIEJSZYCH TOWARZYSTW UBEZPIECZENIA, PRACUJĄCE NA NAJTAŃSZYCH TARYFACH KONKURENCYJNYCH

postępuje

dział wszystkich czynności ubezpieczeń zlotowych i emerytalnych

akwizytorów i agentów.

Pięcioletnio mają siły fachowe, tudzież mającej szerokiej stosunki i znajomości tak w kraju jak i całej zach. Małopolsce i na Śląsku Cies. Również chętnie będą przyjęli emeryt kolejowy i pocztowy. Stala płaca miesięczna, wysokie dochody roczne. Zgłoszenia bez różnicy wysłać pod „Dochód 1000“ do biura „Prasa“ w Krakowie, Karmelicka 16. 1204k

PENSJONAT „ZACISZE“

Lwów, ul. Zyblikiewicza 52. Tel. 9-61

poleca pokoje z całym utrzymaniem. 1200k

KAMIENICE W POZNANIU

Centrum — hipoteki amortyzacyjne 4% — wolne mieszkania. 1329k

1) Cena 225 000 zł., wplata 160 000 zł., czynsz 2 600 zł.
2) " 130 000 " " 80 000 " " 1 200 "
3) " 85 000 " " 60 000 " " 1 050 "
4) " 45 000 " " 25 000 " " 600 "
- oraz kilkanaście innych obiektów z komfortem — sprzeda

Centrala Handlowa, Tow. z o. p. w Poznaniu, ul. Fredry 1. Tel. Nr 38-39.

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE 759k

Cykorji, kawy zbożowej i domieszki do kawy tylko

Włocławskiej Fabryki cykorji „STELLA“, Sp. akc.

gdyż jej produkty są: najlepsze w smaku, najwydatniejsze w użyciu i najprzystępniejsze w cenie.

PIENIĄDZ JEST PODSTAWĄ BYTU!

po szczęśliwe losy

GŁÓWNA WYGRANA w szczęśliwym wypadku

500000

ZŁOTYCH

1	na 300.000 zł.
1	na 200.000 "
2	po 100.000 "
5	" 50.000 "
2	" 40.000 "
4	" 25.000 "
4	" 20.000 "
6	" 15.000 "
19	" 10.000 "
24	" 5.000 "
52	" 3.000 "
115	" 2.000 "
214	" 1.000 "

oraz 39.552 mniejszych wygranych.

Ogólna suma wygr. 12,160.000 zł.

wszyscy spieszą

To, o czem wszyscy obywatele Rzpliej Polskiej wiedzieć winni

KANTOR WYMIANY i LOTERJI E. LICHTENSTEIN i S-KA

Warszawa, ul. Marszałkowska 146, I. K.

Telefony: 517-36, 138-38, 138-57.

ODDZIAŁY KOLEKTURY:

Bielska L. 3, Tel. 516-63.

Kr. - Przedm. 37, Tel. 415-37.

Nalewki L. 42, Tel. 136.

Egzystuje od r. 1835. Konto 93-74.

Jako najstarsza, największa i najszczęśliwsza kolektura w całej Rzpliej czyni wiadomem, iż grać na Loterji Państwowej trzeba bezwarunkowo od Klasy I-szej.

Tylko za 10 złotych grać można przez wszystkie 5 klas, a mianowicie:

wygrający stawkę	I otrzymuje	DARMO	los do klasy II
" " " "	II "	" " " "	III "
" " " "	III "	" " " "	IV "
" " " "	IV "	" " " "	V "

w ten sposób 1/4 losu do wszystkich 5-ciu klas kosztuje tylko 10 złotych. Pomimo znacznego powiększenia sumy ilości wygranych z 9,984 000 na 12,160,000 cena losów została niezmienną. Największa wygrana w szczęśliwym wypadku **zł. 500.000** (pił mijona)

Ce drugi numer wygrawa!
Cena losu: 1/4 — zł. 10, 1/2 — zł. 20, 1/1 — zł. 40.

1303k Kolektura nasza w ostatnich loteriach obfitowała w następujące wygrane: Premja zł. 250.000 wraz z wygr. zł. 25.000 na Nr 40 223 260:

zł. 250.000 na Nr. 18669	zł. 10.000 na Nr. 342	zł. 5.000 na Nr. 32719
zł. 75.000 na Nr. 10655	zł. 10.000 na Nr. 44350	zł. 5.000 na Nr. 41293
zł. 50.000 na Nr. 26338	zł. 10.000 na Nr. 17734	zł. 5.000 na Nr. 44398
zł. 25.000 na Nr. 1823	zł. 10.000 na Nr. 18198	zł. 3.000 na Nr. 54758
zł. 20.000 na Nr. 13112	zł. 10.000 na Nr. 17646	zł. 3.000 na Nr. 3465
zł. 10.000 na Nr. 45090	zł. 5.000 na Nr. 23894	zł. 3.000 na Nr. 54788

W 13-tej zaś Loterji w ostatnim dniu ciągnięcia padła u nas również jedna z większych wygr. Cenne i łaskawe zlecenie PT. Klientów zrealizowaliśmy zgodnie z tradycją naszą szybko i akuratnie odwrotną pocztą. — Na żądanie wysyłamy plany bieżącej Loterji zupełnie **DARMO.**

W tem miejscu wypić i nam łaskawie przesłać.

Maria zamówień E. K.

Do największej, najstarszej i najszczęśliwszej kolektury **E. LICHTENSTEIN i Ska, Warszawa, Marszałkowska L. 146.**

Niniejszem zamawiam do klasy I-szej 14-tej Loterji Państwowej

_____ losów ćwiertek po 10 zł.
_____ losów połówek po 20 zł.
_____ losów całych po 40 zł.

Należność zł. _____ uiszczyć po otrzymaniu losów blankietami PKO. załączonym przez kolekturę lub też proszę przesłać za pobraniem poczt.

Imię i nazwisko _____
Dokładny adres _____

Ogłoszenie prosimy wyciąć i zachować.

Ogłoszenie prosimy wyciąć i zachować.

Przeznaczenie!

Charakter światowej sławy psycho-grafolog Szyller-Szkolnik (autoc. prze naukowych), redaktor pisma „Świat“ (Wiedza Tajemna), opowie Ci, kim jesteś, kim być możesz! Nadeślij charakter pisma swoje, lub zainteresowanej osoby, zakomunikuj imię, rok miesiąc urodzenia, kwiecień, sonety, wdowce, ilość osób najbliższych rodziny. Otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określone ziele, wzd. zdolności, przeznaczenie, jak również horoskop słynnego medium M. le Ewiny. Wszystkim czytelnikom „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ analiza wysyła się po otrzymaniu tylko 2 złotych (zamiast 5) na przesyłkę załączony znaczek pocztowy Osobiście przyjmie 12-7 Protokół, odeszły, podziękowania najwybitniejszych osób sławie. Warszawa, Psycho-Gratolog Szyller-Szkolnik, Piłkarska 25, P. 8. Niniejsze ogłoszenie wysłać, załączony do listu Nadawcy (ciężki) trzeci znaczek — katalog Ilustrowany darmo. 201k

TEREN WĘGLOWY

o powierzchni kilkunastu kilometrów kwadratowych ze stwierdzonymi i zbadanymi pokładami

WĘGLA KAMIENNEGO

znakomitej jakości,

tono do sprzedania
Wiadomość: Inż. FR. DROBNIAR, Kraków, ul. Kościuszki 54. 1269k

Kto nie ma 1193k

ŚWIADECTW SZKOLNYCH

kto nie ma możliwość uczyć się w szkole, niech się zwróci do

Powszech. Uniwersyteku Korespondencyjnego

Kursy szkoły powszechnej, średniej, nauczycielskie i fachowe.

Prospekty wysyła się po nadesł. 35 gr. w znaczkach poczt.

WARSZAWA, CHMIELNA 33, m. 5.

DYREKTORA HOTELU i RESTAURACJI

władaj, gospodarze jet. polsk. i niem. ewent. też franc. i angielsk., poszukuje zarab. lub późniejsz powoła hotel

w Gdańsku

Tylko pierwszorzędn. doświadczona sily techn. do zgodn. z nadesł. zyczeniami, odp. świadectw, fotografii i podaniem referencji do Biura Ogłoszeń „Dawera“

Gdańsk, Lagasse 75 pod Nr. 119. 1306k

PIGUŁKI PRZECZYSZCZAJĄCE

apteki W. Borowski dawno Reformackie. najskuteczniejszy środek przeciw zaburzeniom żołądkowym u osób dorosłych i u dzieci.

Skład główny:
Apteka W. BOROWSKI, Warszawa, Al. Jerozolimskie 59.

Żądać we wszystkich aptekach i składkach aptecznych. 579k

MEBLE wszelkiego rodzaju

Na Raty konkurencyjne Na raty
Szpitalna 20 MAG. MEBLI STAUB Szpitalna 20

„OLLA“

„OLLA“ PRZEZERWATYW
jedynym istniejącą niedobęgnięto marką światową, uodwodniona zupełna gwarancja za każdy szklany. Cena sprzedaży detalicznej za butn: Nr. 1202 dol. amur. 0 60, Nr. 1203 i dol. am. Nr. 1204 1 20. dol.

Reklama dźwignią handlu!

Kolorowe jedwabie należy prać bardzo szybko w letnich mydlinach Lux'u.

Kolorowe jedwabie należy prać bardzo szybko, ażeby pranie się udało.

Jedwabi nie należy trzeć, wykręcać, lub wyciśnąć, gdyż cienkie włókna skręcają się i rozszepniają. Również nie należy wcierać mydło bezpośrednio w materiał, gdyż czyni to włókno szorstkiem i zażółca je. Lux pierze bez tarcia i czyni zbędnym użycie innego mydła.

Lux jest czystym mydłem pod postacią cienkich płatków, które rozpuszczają się całkowicie, dając obfitą i bardzo gęstą pianę. Mydliny Lux'u usuwają brud łagodnie, nie uszkodziwszy ani jednego włókienka.

Jak należy prać jedwabie

Zalać płatki Lux'u gorącą wodą, dodać zimnej i ubić na pianę. Gdy roztwór jest letni, włożyć przedmioty jedwabne i przegnatać je w mydlinach. Nie trzeć. Wypłukać gruntownie w ciepłej wodzie. Nie wyciśnąć lub wykręcać. Zawinać w czysty ręcznik i wyprasać ciepłym — nie gorącym — żelazkiem.

Należy pamiętać: letnie mydliny, letnia woda do płukania i ciepłe żelazko.

Po przysłaniu tego kuponu nadeślemy WPP, bezpłatną próbkę LUX'u wraz z bezpłatną ilustrowaną broszurką o sposobie prania delikatnych materiałów.

KUPON Imię i nazwisko..... Adres..... Do p. L. Reida, Skrzynka Pocztowa 479, Poczta Główna, Warszawa. Jedna próbka dla każdej osoby. L. 10. „Hustr. Kurjer Codzienny”.

Powyższy kupon należy wypełnić, wyciąć i naklejony na pocztówkę wysłać pod wskazanym wyżej adresem.

Generalny Przedstawiciel na Polskę fabryk firmy LEVER BROTHERS LIMITED (Anglia): L. REID w Warszawie, ul. Moniuszki L. 11. Telefon Nr. 204-67 i 186-00.

Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach

ZIEMNIAKI JADALNE w dobrym opakowaniu słomą i ZIEMNIAKI FABRYCZNE wysokoprocentowe sprzedaje Paweł Schiavonetti, Hurtownia ziemniaków

Założona 1882 r. Pleszew Wilko. Telef. 32 i 35.

ZAKOPANE DROGA DO OLCZY PENSJONAT LWOWIANKA cały rok otwarty, urządzony z komfortem, centralne ogrzewanie, 1 1/2-morgowy park, kort tenisowy, ceny niżej cennika.

570.

ZAKŁAD KUŚNIERSKI K. Sulikowskiego 59 Kraków, Grodzka

1026

Eksporтеры Masła

Prosimy o ofertę na masło deserowe 1-iej jakości.

L. Inslicht & M. L. GLEJZER Włen, XVI, Weyprechtg. 6/8.

Telegr. „Inselbutter” Włen. — Telef. Nr. 26-8 80.

Różne

ROLNICY, zmiatanie i przedselekcja techniczne znajdującego się w magazynie Lasso... (przetł. 48 i 2 hektara żyta) w czasopiśmie fachowym „Energia” — Poznań, św. Marcina 74. Prenumerata 16 zł. półrocznym lub 30 zł. rocznym (24 numery). — 1017k

DLA MŁODZIEŻY szkolnej ceny fotografii do legitymacji znacznie zmniejszone. — Zdjęcia wykonuje na kilszach angielskich, rozmiarowe, bardzo trwałe w 2 godzinach — nie à la minute, (gdzie to są niewartościowe). Bednarski Kraków, Bostołowa 17. 8354g

CHOROBY SERCA, astma. Sanatorium „Salus”. Kraków Szulskiego 11. 839k

FILATELIŚCI! — Proszę nadsyłać najwygodniej znaczniki „pobieg” — 12 dwuletnie znaczki amerykańskie. — Józef Sozański — Stary Sambor. 953k

PREZYDENTA Mościńskiego portret zamawiać. Wzrost 12cm. Zdjęcia na nadeślanym napisie 100 — Kraków olno Marjański 2. 831k

WEZME w dalszemu pensjonat urządzony w Skrzynicy, Zakopanem, Rymanów lub Gdyni. Zgłoszenia z podaniem warunków, Zbyszewskiego, Lipska, p. Malopolsce, Kielce. 836g

DOM TOWAROWY w Rybniku, 2 piętra, konkordja diamentowej i miedzianej i 10 wysłanym wodom i oknami z kompletem urządzeń do wydzierżawienia. Matek, Bydgoszcz, Gdańska 147. 1029k

KONCESJONOWANE kursy modniarska „Aurelia” ul. Słowackiego 10 w Ławku. Wpisz do 1 państwowej nika. 8369g

ELEKTRYCZNE aparaty reklamowe, transparenty — szyldy, lifery świetlne na dachy i portale, zegary — przerywacze i automaty elektryczne do wywoływania efektów świetlnych — we wszystkich wariancjach, poleca Orbis et Co. Lwów. 859k

ZGUBIŁEM kartę nadzobową wojskową do zażycia rekrutów na nazwisko Michał Czurko, którą odezwania się. 1057k

POWIERZYM zastępowo nazw: Kraków, Katowice, Bydgoszcz, Łódź, dzielny osobom lub firmom. Poznań św. Marcina 74. Czasopiśmie techniczne „Energia”. 1059k

MATHI Wypożyczelnica wazym dolecom przesłone powiadzi w Bibliotece, Karmelicka 9. 976k

ERWIN Kamienarz Hand urzędowa agubione świadectwo doradzności, wystawione w Gimnazjum IV. Ignacja Sienkiewicza w maju 1922 w Krakowie. 8564g

OFICER lekarz reflektujący na przydział w Tarnobrowie, pod adres: Dr Starzyński kpt. 5. P. S. K. Tarnobrow. 8706g

OSOBA średnich lat, posiadająca w Krakowie „Konso” restauracyjną oraz znajomość tego interesu i urządzenie komitetu — poszukuje współnika na rządzenie stowarzyszenia — mającego lokali i gotówkę na zapoczątkowanie interesu. Zgłoszenia do Kurjera pod „Konsoja”. 818g

ZGUBIONA karta zwolnienia na nazwisko Jan Świeżoda — uniważnia się. — 8504g

STROICIEL Błd przyjmuję zgłoszenia także na wynajd. Ul. Jagiellońska 9. 6409g

W POCIAGU Kraków-Mysłówce została zniszczona z Indoksem na nazwisko Józefa Bielaka. Znalazło uprząż się o oleszenie pod strasem kuraczejch. Frydman — Kraków, Starowilna L. 44. 8195g

PLISUJE — merokule — edynie — tamburle — 8 — plikuje, haftuje „Madera”. Richelien — do osuch kom. kuraczejch. Frydman — Kraków, Starowilna L. 44. 8310g

Advertisement for „SALWATOR” ointment, featuring an illustration of a dragon and text: NISZCZY BRODAWKI, ZGRUBIENIA SKÓRY, ODCISKI. ŻAŁAĆ WSZĘDZIE! SKŁAD GŁÓWNY: APTEKA W. BOROWSKIEGO, WARSZAWA AL. JEROZOLIMSKIE 59

Główna Komenda Policji Województwa Śląskiego rozpisuje niniejszem

PRZETARG

na wykonanie (szycia)

2500 KURTEK 2500 SPODNI (brochesy)

dla podoficerów Policji Województwa Śląskiego.

Kurtka: kroju półwojskowego według wzoru przepisanego dla Policji Państwowej z dodaniem zamiast cyfr, po dwa orzelki śląskie.

Spodnie: brochesy do butów bez wypustek.

Sukna na wykonanie mundurów dostarczy Główna Komenda Policji, zaś wszelkie dodatki, jak podszewki, guziki, sukno na parole (rylogi) i t. d., oraz po 2 orzelki śląskie dostarczy wykonawca mundurów.

Wartość otrzymanego sukna musi wykonać Główna Komenda Policji dostatecznie zabezpieczyć papierami wartościowymi, lub gwarancją bankową przez bank zatwierdzony przez Ministerstwo Skarbu, a prócz tego złożony wadium w wysokości 3% zamówionej ceny konkrecji przy zawarciu umowy na zabezpieczenie należytego wykonania zlecenia.

Dostawa gotowych mundurów nastąpić ma w kilku partiach najdalej w przeciągu 4 miesięcy od dnia zawarcia umowy.

Oferty należyćcie oestemplowane, w których oferent winien wyszczególnić cenę uszycia jednego kompletu umundurowania z dostarczonej przez niego dodatkami i cenę bez dostarczonej dodatków t. j. za same uszycie i tylko nici, należyćcie nadsyłać w zamkniętych i opieczętowanych kopertach, zaopatrzonejch napisem: „Oferta na wykonanie mundurów L. dz. . . . 26” do Głównej Komendy Policji Województwa Śląskiego Katowice do dnia 30 września 1926 r. godz. 12-tej.

Do oferty dołączyć należy wzory wszelkich dodatków, jak płótno, sukno na wyłogi i guziki.

Główna Komenda Policji Województwa Śląskiego zastrzega sobie prawo wolnego wyboru między oferentami, bez względu na oferowane ceny.

Oferty nadeszłe po przepisany terminie i nieodpowiadające powyższym warunkom nie będą rozpatrywane.

Zawiadomienie o przyjęciu lub nieprzyjęciu oferty nastąpić na piśmie.

Bliższych informacji w tej sprawie udzieli Wydział II. Głównej Komendy Policji Województwa Śląskiego. 1301k

Advertisement for „Bajecykie nasiona Uspulunem” by Józef Karrach, Lwów, Kaściuszki 16. Includes an illustration of wheat stalks.

RABKA. Na śnieg 6-8 ciepłych pokoi do wynajęcia. — Wiadomości: Włła „Jagodki” malop. 8310g

Wolne posady

POSADĘ może każdy oż mać kto ukochany Kraków... Kursa Szoferskie L. Hubalczyka w Krakowie ul. Piłarska 4 Kursa zawodowy z 130 Spłaty tygodniowo po 4 zł. Piszcie o sposobie i informacja 8241

ORKIESTRA 1. polku strzelców podharciński w Nowym Sączu potrzebuje jednego pierwszego skrzypka, jednego solo-kornetiste, jednego waltonistę oraz jednego kontrabasistę. Warunki według umowy. Reflektuje się tylko na silny pierwszorzędnym. Zgłoszenia nadesyłać pod adresem: Dowództwo I. p. strzelców podharciński w Nowym Sączu. 8475g

CHCESZ OTRZYMAĆ PO-SADĘ? — Musisz ukochać kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza ul. Warszawska — Żółta 42 Kursa wyuczała listowności buchalterii, rachunkowości kunsztowej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa kalfiografii pisania na maszyniech Po-kończonych świadectw. Zadzwońcie prospektów. 1013k

CELOPIEC zamiejscowy (lat 14) znajdzie umieszczenie jako praktykant w ha-dzie kolonialnym, wia, ko-losków etc. Jany Weza w Chrzanowie. Oferty niez-głoszone zostaną bez od-powiedzi. 816g

STARSI, rutynowany — motor maszynista z duża-za praktyką, obywatel urzędniczym w cegielniach oraz z urządzeniem wiert-licznym w kamieniołomach po-szukiwany Oferty z adre-sem świadczą i podaniem warunków pod „Monte-ma-ryzista“ do Adm. Kurjera. 815g

MAGAZYNIER eksmedant z ludem — wyrażen o-ścisłości, otrzyma zaraz-ponosze w fabryce wyrobów papierowych w Krakowie. Zgłoszenia z odpisami świa-deców pod „Magazynier“ do Administracji Kurjera Codziennego. 844g

INTELEKTNY, zdolny fryzjer mekki i damski — poszukiwany do Zakona-ka — do samodzielnego o-biektu zakładu. Zgłoszenia we-żcież 21 bno, od 10-11 Ra-nek Klenarski 5, II p. — 8435g

PANNE inteligentna do-choźniczka i kucharzka — pierwszorzędna znajdzie miejsce w ma-ryżacji. Goldwasser, Lubelska 21 od 2-4. 8411g

WDOWA, właścicielka ga-letki lek-dentysty, poszukuje natychmiast lekarska den-tysta do prowadzenia tegoż Zgłoszenia do Adm. Kurje-ra pod „Tadoma“. 1054k

KARWONIK energiczny, doświadczony, dobrze po-świadczony, znajdzie zaraz-ponosze w dworze. Zgłoszenia z odpisami świadectw prosy-łać: Zarząd dóbr Lubia — poeta Fryszak u/Wiślo-kiem przez Rzeszów. 1046k

KUCHARKA gospodyni, u-miejsczone dobrze gotować — znajduje się na mieszczar-stwo w drobiazi i sędzi, do-brze polecona, potrzebna za-raz na wieś. Zgłoszenia z odpisami świadectw prosy-łać: Zarząd dóbr Lubia — poeta Fryszak u/Wiślo-kiem przez Rzeszów. 1045k

WZELADNIK miewski wio-ly — potrzebny zaraz. Ka-rosiński, Debia. 8533g

Ność Egzaminów zdanych pomyślnie

wakacje zawsze na wy-socki poziom wykształcenia uczniów. — Najbogatszy program nauki. Najlepsi wykładowcy. Najlepsze i najliczniejsze w Polsce sa: Krak. Kursa Szoferskie c/o L. HUBALCZYKA ul. Piłarska 4. Opłata za cały kurs 120 zł. Spłaty na raty do 12 miesięcy. Początek dalszych kursów 1. paź-dziernika. — Rezerwu-licznik młodszy. — Piszcie o informację i prospekt. — „Kolumna“ wpa jazdy 1370k na Fordzie.

BUFETOWCA przyjmie zar-za firma Karol Pankiewicz Bochnia. Kaula lub poroka wymaganą. 8513g

FRYZJER damski i mekki oraz praktykant — potrze-pany do Armji Y. Kra-ka. — dzielnica XXII, ul. Lawo-wska. 8503g

WIĘKSZA fabryka poszu-kuje rutynowanego, do-brze obczajonego z wszelkimi wyrobami garzarskimi — spracowanego. Zgłoszenia pod „Garzarczy“ przesyłać do Administracji Kurjera Co-dziennego. 8497g

AGENTA bramsy kolonial-nej poszukuje. — Zgłosze-nia pod „Kawa“ do Adm. Kurjera. 8496g

PANNA inteligentna, z do-bremi poleceniami — po-trzebna zaraz do dwuletnie-go dziecka, Janina Pawlo-wska, Kłecze, p. Brzostek. 8527g

POSZUKUJE wychowa-wacza rutynowanej ze syci-kiem. Pierwszeństwo z leży-ściem francuskim. Wia-deców może biuro ogłoszeń Hip-ocycza, Jagiellońska 7. — 8490g

APTEKA pod „Białym Or-lem“ w Bochni — poszu-kuje magistra renowalicyz-ny na dłuższe zastępowo od za-raz. 8352g

POSZUKUJE dober pomo-cnik fryzjerski, francuski 4 i mekki, pierwszo-rzędny silny od zaraz. Wa-żne według umowy. Ch. Topper, Nowy Świat, 8531k

POTRZEBNA osoba do pro-wadzenia klasy w sklepie spożywczym za kasa. ni-żej tysiąca złotych. Zgłosze-nia do Adm. Kurjera pod „Zaraz 8“. 8511g

POSZUKUJE zdolnej pan-ki do niemożności. — Hra-cho Kraków, Katarzyna 3. — 8500g

POZŁOTNIKOWA na urząd-zenie kościoła, który czyści i amocniemiem pracuje, z wia-decami narządami, poszu-kuje wyrobów francuskich i socjalistycznych w Papiropo-licznych. Oferty: Ilustrowany Kurjer Codzienny, Poznań, pod „34“. 1064k

Posad poszukują

MAJSTER dachowczar-ciel, kafiar, wapienikowy pa-lacz — szuka posady La-blin. skrzyka 75. 8343g

MAGISTER farm. młody, rutynowany — poszukuje po-sady. Zgłoszenia do Adm. pod „Magister“. 8337k

WDOWA po obywatelu ziemskim, była urzędnic-ka, posiadająca, obywatelka rząd domu, perszono, za-utrzymanie, tylko w Kra-kowie. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Byt 8“. 1022k

W APTECE w Krakowie o-biektuje posadę lub asysten-ty asystentka z praktyką krakowską silną rutynowaną, samodzielną (katol.) zaraz lub później. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Wzorowa“. 8290k

UCZCIWY heryobolny lat 54 poszukuje zaraz do po-tyku na cały lub pół dnia. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Jan“. 1037k

PANNA, h. pielęgniarka — bezwzględnie potrzebna, o-biektuje posadę od 1. X. do pielęgniarki chorego, ul. jako gospodyni do zarządu do-mem, zna się doskonale na gospodarstwie domowym. — Reflektuje w Krakowie lub na wyjazd. Łask. zgłosz. do Adm. Kurjera pod „N. B.“ 1032k

TYSIAC złotych ofiaruje za stała posadę urzędniczą sil-tyko w Krakowie Wykstał cenie średnie, praktyka cłu-koletnia. Do Administracji pod „Energiem 44“. 8077g

PANNA inteligentna, z bra-ko zatrudnienia, poszukuje posady do wychowania ma-letnich dzieci i do kospo-darstwa domowego — tylko w Krakowie. Zgłoszenia do Ilustrowanego Kurjera pod „W braku“. 8553g

WYCHOWAWCZYNI dzie-cki zdolna w szychu bieli-żni 4 krawieczyzny — zna-ka pracy od 1 października. — Zgłoszenia listowe wraz z podaniem warun-ków nadesyłać do Adm. Kurjera dla „Mie-scowości obywatel“. 8516g

Ratusz — drapaczem chmur.

(—) W Los Angeles, amerykańskim mieście, które zyskało sobie światową sławę przez to, że w najbliższym jego sąsiedztwie powstała stolica filmu Hollywood — buduje się obecnie drapacz chmur, przeznaczony na ratusz. Koszt budowy tego ogromy wynoszą pięć milionów dolarów. Na ilustracji naszej widzimy model tego ratusza w Los Angeles.

PRZEPROWADZKI

miejsce i zamiejscowe wozami meblowymi uskutecznią lachowo po niższych cenach „Biuro spedycyjne „HERMES“ Kraków, Stolarska 13. Telefon 3386. Przechowywanie i opakowanie mebli, szkła, porcelany i t. p. Dla P. T. Wojskowych i Urzęd-ników odpowiednio zniżki. 1372k

INTELEKTNA studentka cieżnie przyjmie kondycję do poszukiwanych dzieci „Pani“ Bydgoszcz, Droczo-wa 72, sob „Studentka“. 1067k

LABORANTKA (sierota) do-brze władająca językiem polskim i niemieckim, posu-kuje posady zaraz. Zna wszelkie aparaty wagi la-boratoryjne. Wyrażenia skromne. Okolica obywatel. Zgłoszenia — Ilustrowany Kurjer Codzienny, Poznań, pod „34“. 1061k

MISTRZ dekarcki (Wielko-pole) lat 35, samotny, obczajny z wszelkimi pra-cami w zakresie dekarstwa wyznaczonym, poszukuje po-sady w większym przedzie-łostwie lub pokrywania da-choów lub fabrycy masy. — Zgłoszenia — Ilustrowany Kurjer Codzienny, Poznań pod „34“. 1063k

PANNA sympatyczna, ucz-niwa, biegła w rachunkach i obywatelna — poszukuje posady — ewentualnie bu-fetowej lub do dzieł. Ro-bie roboty zarz. roczne. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Sierota 21“. 8529g

Wesoly kącik.

Srodek na bezsenność.

Le karz: A czy pan pociągnął leczyć przed za-śnięciem? Pacjent: O, tak! Dożyłem do 40 tysięcy, ale wtedy już był czas do ustawiania...

SIEROTA, lat 22, z kilku-letnią praktyką „aklepową“, szuka jakiegokolwiek saje-cia. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Bez środków do życia“. 8538g

KSIAZKOWY z kilkulatnią praktyką poszukuje po-sady w Warszawie do pro-wadzenia nauki, niemieckim, zeszło-wo francuskim. Zgłoszenia: Ilustrowany Kurjer Co-dzienny, Poznań, Gwarsna, pod „342“. 1062k

LEKARZ DENTYSTA — do-kladnie ożnamiony z wszelkimi działami denty-tyki, jak stomatologia, or-tofonia i technika — po-szukuje posady asystenta. Miejsowości obywatel. Ła-skawe oferty do Kurjera pod „Lekarz-dentysta“. 8289g

KUCHMISTRZ młody, trze-zywa posada — poszu-kuje posady na prowincji (oprócz G. Śląska) w restau-racji lub pensjonacie od za-raz lub 1 października. Za-żądaj zgłoszenia z warun-kami do Administracji Kur-jera pod „Prowincja“. 8507k

ADMINISTRACJE domów przyjmie emerytowany ur-zędnik skarbowy, dłużej ni rutynowany adminis-trator. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Adminis-trator“. 8506g

OSOBA inteligentna lat 25 z ukochaną szkoła gospo-darczą i poszukiwana prakty-ki wyciwna warszawskiego, poszukuje posady prosy-ny do dworu lub plebanii. Zgłoszenia — Maria Bałajówna w Zehrynowi D. O. K. Przemysł. 8250g

STARZA wdowa poszu-kuje jakiegokolwiek pracy, do zarządu domu, do pielecn-owania chorobki, do star-szych dzieci jako bona lub do gospodarstwa do osób sa-motnych. Łaskawe zgłosze-nia Administracji Kurje-ra „Starza“. 8499

MAGISTER solidny obia-tem zarząd lub dozorca prowincjonalnej notki. Kasała w dolarach. Do Ad-ministracji Kurjera pod „Solidny zawodowiec“. 8523g

MŁODA, inteligentna pan-na sierota z ukochaną szkoła wydziałowa oraz letnią kursami sem. — poszukuje posady do wychowania dzie-ci lub też do prowadzenia ja-ko kasałka — najliczniej w prowincji. Zgłoszenia: Kurjer — „Sierota D.“ 8324g

SUMIENNY pracownik kse-grafski z kilkulatnią prakty-ka — poszukuje zajęcia. Miejsowości obywatel. Ła-skawe zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Kilkulatnia praktyka“. 8509g

ELEKTROMONTER kawa-ler samodzielnym monter na-ście i światła farszawod 10 lat praktyki w pierwszorzę-dnych firmach, w tom trzy-letnia kierowniczą zakł. elek. — obywatelny — prowadzonym ksiąg handlo-wych — poszukuje stałej po-sady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod „Elektromon-ter-uzwiazca“. 8525g

OGRODNIK handlowy, zdol-ny organizator, przynie-źniąc posadę od zaraz lub później — najliczniej jedyn-ny maletniak ogrodu. — Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Kwieciar-stwo“. 8528g

OGRODNIK, kawaler, zdol-ny fachowiec z poleceniem Związku zawodowego, zna-ny posadę od 1 października na br. lub później. Zgłosze-nia do Administracji Kurje-ra pod „Waryzawstwo“. 8529g

FRYZJERSKI pomocnik po-szukuje posady. Łaskawe zgłoszenia z podaniem war-unków do Administracji Kurjera pod „Pomochnik“. 8532g

MŁODE małżeństwo posu-kuje stróżstwa. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Ciche małżeństwo“. 8536g

BIEGŁY handlowiec wywin-ze się dzielnice z każdego zlo-żenia. Ewentualnie przy-jmie stała posadę. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Ruchliki“. 8538g

MAGISTRA farmacji nowo-go typu — poszukuje prakty-ki. R. Kaufmannówna Tar-tyń, Brodzkiego. 8531g

ENERGIJNY podróżywca przyjmie zastępowo pro-zejszej firmy za pensja i prowizja. Branża obywatel. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Wytwarowal“. 8531g

MŁODA osoba poszukuje do przyjmienia zastępowo pro-zejszej nauki według progra-mu na gimn. lub dojeżdżania edukacji. Posiada matura z franc. i niemiec. i angielski. Malerstwo, muzykę i o-gólne pierwsze wykształcenie. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Animi“. 8548g

PANNA z dobrego domu — władałona perfect francu-skim — przyjmie posadę se-krzarski, fowaryżski-opol-kuński, zarządzący domu. Zgłoszenia: Maria Lindtowa, Szczecina, poste restante. 8432g

AGRONOM, były dleczaw-ka wyczołany majstrów przez lat 21 w Malopolsce, do-wiadawczy gospodarz — z powodu zmniejszenia przez władze — przyjmie posadę ad-ministracyjną lub zarządczą. Miejsowości obywatel. Na za-żądanie świadectwa. Łaskawe zgłoszenia Kłonek, Mie-scowości (Wędra) Posa-łachy. 8550g

Kupno

ROZNIKI ŁOWCA z 1878 i 1918 roku i inne, Wodoci-kię: Sokolnikowo, Tyre-łanaz: Ornitologia, rozniki-kawiana warszawskiego, a nawet jego pojedynczo za-syły, różne kalendarze my-śliwskie i książki łowieckie, kupuje kłonek Kobylski D. O. K. Przemysł. 8250g

KUPUJEMY kłonek 1066 worych używanych kutro-wych, maczanych i t. p. oraz palut jutowe. — Tow. Akc. „Juta“ Poznań, ul. Prely-ry 1. 831k

KUPIE mały lokal aklepo-wy w śródmieściu. Nie-licznie od zaraz. Zgłosze-nia do Administracji Kur-jera Codz. pod „Przyzwo-ty“. 8101g

KUPUJE złoto, srebro, stu-cenne zeby — posiada naj-wyższe ceny S. Landau, zesz-łomistrz, Kraków, ul. Sienna 1. 17. 8485g

STARZE metale, osiadłe — między od 1 t. p. kupuje Keler ul. Szczepański 297 R. 831k

MEBLE stare kupuje, resztę naj-wyższe ceny Nadeł Kra-ków, Wielopole 12. 7541g

KUPIE 1-2 pokoje z kucha-nią w obrębie nowego Kle-parza. Władność do prze-łożonej Zakładn Hołca. 8511k

KUPIE młodego psa — rasy szpic. — Pod „Odle-ry“ do Administracji Kurjera. 8494g

KUPIE biurko, biblioteka oraz garnitur klubowy. Zelo-żenie pod „Binkro“ do Ad-ministracji. 8504g

KUPIE wydzierżawienie pi-ekarni lub budki na wysta-wo na nią w mieście w Malopolsce. Zgłoszenia W. Tyrtowa Gwarszowa (Poz-ul), Kolejowa. 8534k

MAK BIAŁY, zienica (jara-ki) oczepuje, znajduje wię-ksze ilości. Proza E-berka czoł i cukrów Sta-nisław Gurgul, Jarosław. — 1069k

Zegarki i wyroby jubilerskie nałtanie i w bogalym wyborze F-a Emil Goldwasser Kraków, Grodzka 25. 712 k

MIOD

świeży, paszczelny, lipce-woy, tegoroczny wysyła za-żalicyzacji — wraz z opłatą pocztową i opakowaniem 5 kg 15 zł, 10 kg 25 zł.

DOM EKSPORTOWY A. GELLES Tarnopol, Kaczany 11. Sprzedaj hurt. i detali-ście. Towar wysyła poc-żną, a nieodpowiadający, przyjmujemy z powrotem, zwracając gotówkę.

Ceny ogłoszeń: za 1 wiersz m/m w 1 exp. orzed tekstem — zł. 1,30 (str. III-lamowa) | Drobne za słowo — zł. 0,20 (str. VI-lamowa) | Telefon 1198. — — — — — dla poszukujących pracy — zł. 0,30 — — — — — po kronice — zł. 1,50 — — — — — trzeci matrymonialne — zł. 0,25 — — — — — ogł. sw. po tekście — zł. 0,50 (str. V-lamowa) | Nekrologi do 60 cm 50% taniej | Ogłosz. swyca w drobniem +50%.

Za zastrzeżenie miejsca dolozna się 25% ink. również za ogłoszenia w numerach wyjątkowych. — Za układ tab. elaryzany 30% za układ kolorowy 100% droższ. — Ogło-żenia drobne antezajony wylaznie za gotówkę — w razie druku niech się podwójnie każde oddzielnie. — Za 2-ty dzień Administracja odd. przy-jmuje odpowiednielnie za terminowe ogłoszenia. oraz za miejsce które to zastrzeżenie beda uwzględnione w cenie ogłoszenia. — Omwki w ogłoszeniu nie przy-jmają do kłanania swrota gotówki ani też nie obowiązują Administracji do bezplatnego dostawiania ogłoszenia. teteli tem samem treści ogłoszenia nie test za-liczane amionta. — Reklamacje uwzględniane beda e ile czynione a bezpodstanie po powstaniu przy zryw. — Podwzki taryfy obowiązują tak slesone oglo-żzenia, od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawisdomia cła.

Relaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski, Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz, — Drukarnia „Il. Kurjera Codz.“ pod zarz. Feliksa Korczyńskiego.